

FELÜGYELETI HÍREK

Szász Károly a PSZÁF új elnöke	3
Megjelent a PSZÁF 2009. évi éves jelentése	4
Tájékoztató a Pénzügyi Stabilitási Tanács üléséről	4
Munkamegbeszélésen találkozott az APEH és a PSZÁF elnöke	7
Megjelent a Felügyelet 6/2010. számú módszertani útmutatója a likviditási kockázat méréséről és kezeléséről	8
2/2010. számú Vezetői körlevél a belső csalások megelőzéséről és felderítéséről	8
Banki termékekkel bővült a hitel- és lízingválasztó program	10
Sajtóközlemény az európai banki stressz-teszt eredményeiről	10
Tájékoztató a felügyeleti díjakkal kapcsolatos adatszolgáltatás változásáról	11
Új idősorok a Felügyelet honlapján	11
Felügyeleti segédlet az ötödik mennyiségi hatástanulmány (QIS5) sikeres hazai lebonyolításához	11
2009. évi pénztári közzétételek	12
Árverezés kezdeményezésére jogosult szervezetek és személyek	12
Tájékoztató a hitelintézetek által a PSZÁF részére nyújtandó 9H táblákhoz kapcsolódó kérdések és válaszok közzétételéről	12
Tájékoztató a hitelintézetek által a PSZÁF részére nyújtandó 9K táblához kapcsolódó kérdések és válaszok közzétételéről	12

PIACI TÜKÖR

Sajtóközlemény piacfelügyeleti eljárás lezárásáról	13
Tőkepiaci összefoglaló	13

FOGYASZTÓVÉDELEM

Fogyasztóvédelmi témavizsgálat több mint ötszáz intézménynél	17
Az első bírság a Magatartási Kódex megsértése miatt	18
Fogyasztóvédelmi bírság az Allianz Banknak	18
Sajtóközlemény fogyasztóvédelmi célvizsgálatról	19
Vizsgálat magánnyugdíjpénztári átléptetések ügyében	19

NAGYÍTÓ

Szakmai konzultáció a biztosító egyesületekről	20
--	----

EURÓPAI UNIÓ

A CEBS sajtóközleménye a 2010. évi európai uniós stressz-teszt eredményéről	28
---	----

A CESR változtatásokat javasol a MiFID-re vonatkozóan az értékpapíriacok működésének, az átláthatóságnak és a befektetővédelemnek az előmozdítása érdekében	29
--	----

A CEIOPS új alelnököt és igazgatósági tagokat választ	29
---	----

JOGI IRÁNYTÚ

Pénzpiaci állásfoglalások	30
---------------------------------	----

Tőkepiaci állásfoglalások	30
---------------------------------	----

Pénztári állásfoglalások	30
--------------------------------	----

Biztosítási állásfoglalások	30
-----------------------------------	----

Szász Károly a PSZÁF új elnöke

Július 1-jei hatállyal Szász Károlyt nevezte ki Sólyom László köztársasági elnök a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) élére, mandátuma hat évre szól.

Szász Károly személyében a PSZÁF tíz éves fennállásának első elnöke került vissza a pénzügyi felügyelő hatóság irányítói székébe, hiszen a szakember 2000 májusától 2004 májusáig már vezette az intézményt. Az azóta eltelt időszak alatt a PSZÁF több átszervezésen, átalakuláson ment keresztül, igyekezett megfelelni a szakmai, társadalmi elvárásoknak.

Az új vezető olyan pillanatban veszi át a stafétabotot, amikor többek között változást követel a pénzügyi szabályozási környezet, a fogyasztóvédelem, a devizahitelek problémája, s amikor a pénzügyi-gazdasági világválság kényszeríti ki a felügyeleti rendszer megerősítését. A pénzügyi jogalkotó és felügyelő hatóságok számára jelentős kihívás Magyarország felkészítése az Európai Unió Tanácsának 2011. I. félévi soros elnöki posztjának betöltésére.

Így a PSZÁF elnöki posztjának betöltése számos feladatot és nagy felelősséggel járó szakmai munkát jelent.

A PSZÁF élén történő vezetőváltás nem érinti a felügyelő hatóság korábban megkezdett, s folyamatban lévő feladatait, vizsgálatait, az intézmény a jogszabályi előírásoknak megfelelően ellátja fogyasztóvédelmi és prudenciális felügyelői feladatait.

SZAKMAI ÉLETRAJZ

Diplomáját a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Külkereskedelmi és Nemzetközi Pénzügyi Szakán szerezte 1981-ben. Doktori disszertációját az Egyesült Államok monetáris politikájából írta 1986-ban. Az egyetem elvégzése után három éven át volt üzletkötő a TESCO Külkereskedelmi Vállalatnál. 1984-1995-ig a Közép-Európai Nemzetközi Bank Rt-nél (CIB) dolgozott, ahol a közgazdasági területen kezdett, majd végigjárta a bank különböző lebonyolítási részlegeit, a nemzetközi bankkapcsolati osztályon területi referensként dolgozott. Később a bank első fiókját, a győri fiókot vezette, ezt követően a vállalatfinanszírozási főosztály vezetője lett. Ezt követően 1995-től másfél évig a Magyar Külkereskedelmi Bank vállalati üzletág igazgatója és az ügyvezetés tagja volt. Többek között vállalatfinanszírozás, kockázatelemzés, termékfejlesztés, kisvállalkozások finanszírozása, fiókkordináció tartozott a felelősségi körébe. Hasonló munkát végzett 1996-1997 között ismét a CIB-nél. 1998-tól a HypoVereinsbank Hungaria Rt. igazgatósági tagjaként a vállalati finanszírozásért felelős társ-vezérigazgató volt. 1999 nyaratól felügyeleti elnöki kinevezéséig a Konzumbank vezérigazgatójaként dolgozott. 2000 májusától 2004 májusáig a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) elnöki feladatait látta el. 2000-2001-ben az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) igazgatótanácsának elnöke volt. 2004 augusztusától az OTP Bank elnöki főtanácsadója, 2006 márciusától pedig az OTP Banka Srbiya vezérigazgatója lett. 2008 végétől ismét az OTP elnöki főtanácsadójaként tevékenykedett.

Angol, német, orosz felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik.

Nős, négy gyermeke van.

KINEVEZTÉK A PSZÁF ALELNÖKEIT

A Felügyelet elnökének javaslatára a miniszterelnök július 2-ai hatállyal hat évre nevezte ki dr. Sáray Évát és Balogh Lászlót a PSZÁF alelnöki posztjaira. A Felügyelet alelnökei a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint, az elnök irányításával végzik munkájukat. A PSZÁF-ról szóló törvényben foglaltak szerint a miniszterelnök Balogh Lászlót bízta meg a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásával.

DR. SÁRAY ÉVA

Diplomáit az Államigazgatási Főiskolán (igazgatás szervező, 1990) és a József Attila Tudomány Egyetemen (jogász, 1999) szerezte. 1994-ben tőzsdei szakvizsgát tett, 2004-ben biztosítási, 2007-ben pedig banki szakjogászi végzettséget is szerzett, jogi szakvizsgáját 2005-ben tette le. 1982-től egy éven át a Budapest XVIII. kerületi Tanácsnál előadóként, majd 1987-1992 között a Magyarországi Cigányok Kulturális Szövetségénél gazdasági vezetőként dolgozott. 1993-1994 között a Hungarobroker értéktőzsdei befektetési tanácsadója, az Argenta Top Bróker Kft. értékpapír-forgalmazói hálózatának vezetője, a Globex Brókerház Rt. vezető tőkepiaci üzletkötője, illetve a Pannónia Befektetési Alapkezelő Rt. igazgatósági tagja volt. 1994-1997 között a Polgári Bank Rt. értékpapír főosztályán osztályvezetőként dolgozott, majd 1997-1999 között a Magyar Értékpapír-forgalmazó és Befektetési Rt. ügyvezető igazgatójaként többek között a tőzsdei és tőzsdén kívüli tőkepiaci instrumentumok, állampapírok forgalmazásáért, portfóliókezeléséért, pénztári vagyonkezeléséért felelt. 1999-től egy éven át irányította elnök-vezérigazgatóként a Konzumbroker Rt.-t. 2000-tól a Pénz-

ügyi Szervezetek Állami Felügyelete felügyeleti és ellenőrzési ügyvezető igazgatója, majd 2002-2004 között ellenőrzési és jogértékesítési elnökhelyettese volt. 2006-2007 között a Generali-Providencia Biztosító Zrt. vezérigazgatósági jogtanácsosa, majd 2007-2010 között az Alaska Tanácsadó Kft. jogtanácsosa volt.

Angol felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik.

Férjezett, három egyetemista gyermeke van.

BALOGH LÁSZLÓ

Diplomáját a Külkereskedelmi Főiskolán szerezte 1978-ban. Ezt követően a Külkereskedelmi Minisztériumban dolgozott több mint tíz éven át, kezdetben a Vámpolitikai Főosztályon főelőadóként, majd osztályvezetőként. Ezután külszolgálatban dolgozott: 1991-1993-ig tanácsosként a párizsi Magyar Kereskedelmi Kirendeltség OECD Részlegének vezetője, 1994-1996-ig rendkívüli nagykövet és meghatalmazott miniszter, Magyarország párizsi főtárgyalója az OECD csatlakozási tárgyalások során. Majd 1996 és 1999 között nagykövet, Magyarország állandó OECD képviselője, a párizsi magyar OECD Misszió vezetője. Hazatérését követően, 1999-től az Állami Pénz- és Tőkepiaci Felügyelet, 2000-től a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelet Nemzetközi Főosztályának vezetője, 2001-2005-ig az Elemzési, Módszertani és Nemzetközi Igazgatóság ügyvezető igazgatója. Többek között részt vett a hazai pénzügyi szabályozás korszerűsítésében, a felügyelet nemzetközi kapcsolatainak kiépítésében, az EU-csatlakozás előkészítésében, a felügyelet piaci és kockázati elemzési rendszerének, módszertanának kialakításában. Közben 2001-2003-ig kormánybiztosként is dolgozott a pénzügyi piacok elleni fellépés koordinációjában és a pénzügyi piacok elleni tárcaközi bizottság elnöke volt. 2005-2010-ig, alelnöki kinevezéséig a Magyar Nemzeti Bank vezető pénzforgalmi szakértőjeként, majd vezető nemzetközi tanácsadójaként tevékenykedett. Munkáival összefüggően számos szakmai könyv és cikk szerzője, társszerzője.

Angol, francia, spanyol szakmai felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik.

Nős, két gyermeke van.

Budapest, 2010. július 2.

[Sajtóközlemény: Szász Károly a PSZÁF új elnöke](#)

Megjelent a PSZÁF 2009. évi éves jelentése

A kiadvány bemutatja a Felügyelet 2009. évi felügyelési tevékenységét, valamint összegzi a piacok működését és azok felügyeleti tapasztalatait.

[A PSZÁF 2009. évi éves jelentése](#)

Tájékoztató a Pénzügyi Stabilitási Tanács üléséről

A Pénzügyi Stabilitási Tanács (PST) a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 14. - 16. § alapján a Felügyelet munkáját segítő testület.

Az alábbiakban a PST második, 2010. július 29-én tartott ülésének összefoglalóját közöljük:

ÖSSZEFOGLALÓ A PÉNZÜGYI STABILITÁSI TANÁCS (PST) 7. ÜLÉSÉRŐL

- Helyszín:** A PSZÁF VI. emeleti tanácsterme
- Időpont:** 2010. július 29-e 9 órától 12 óra 30 percig
- Résztvevők:** Matolcsy György miniszter távollétében:
Kármán András államtitkár, NGM,
Klemencsics Márta főosztályvezető, NGM,
Simor András elnök, MNB,
Tabák Péter igazgató, MNB,
Szász Károly elnök, PSZÁF,
Király Árpád igazgató, PSZÁF,
Stofa Gábor titkár, PSZÁF.

A második napirendi pontnál, tanácskozási joggal:

- Erdei Tamás elnök, Magyar Bankszövetség,
Hajnal Zsolt elnök, Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete.

A PST elnöke az ülést megnyitotta, köszöntötte a résztvevőket és megállapította, hogy a PST tagjai jelen vannak, az ülés határozatképes.

1. NAPIRENDI PONT:

Az ülés napirendjének elfogadása

A PST a napirendet a Felügyelet 2010. évi második kockázati jelentésének előre sorolásával egyhangúan elfogadta.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

2. NAPIRENDI PONT:

Tájékoztató: A Felügyelet 2010. évi második kockázati jelentése

Előterjesztő: PSZÁF

A PSZÁF szektoronként részletes tájékoztatást adott a jelentésben foglaltakról.

Az MNB jelezte, hogy a hiteladósok törlesztési képességére, a késedelmes hitelállomány miatti értékvesztés-képzésre, valamint a különadó tőkemegfelelést és tulajdonosi forrásallokációt befolyásoló hatásaira a jövőben kiemelt figyelmet kell fordítani.

A Bankszövetség megjegyezte, hogy a jelzálogjog érvényesítési moratórium stabilitási kérdés, a különadó miatt a bankrendszer polarizálódhat, összességében rendszerkockázat nem érzékelhető, a hitelképesség javulása még várat magára.

A Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete ismertette, hogy a lakossági hitelek késedelmessé válásának alapvető oka nem a törlesztő részletek megugrása, hanem a tartós keresetkiesés. A sajtóban hallható intézkedési tervekhez fogyasztóvédelmi szempontból javaslatot fogalmaztak meg, amit el fognak juttatni a PST titkárságához. A fogyasztói csoportok szabályozását rendezni kellene.

Az NGM jelezte, hogy a különadó 2011-2012-re vonatkozó koncepcióját a kormány gyorsan és világosan kommunikálni kívánja, a jelzálogjog érvényesítési moratórium piaci hatásainak kezelése és a szociális kérdés abszolút prioritást jelent.

A PSZÁF elmondta, hogy a Felügyelet kiemelten kezeli az észrevételekben elhangzottakat.

Az elhangzottak alapján a PST egyhangúan elfogadta az alábbi határozatot:

23/2010. (VII. 29.) PST határozat

A PST tagjai és a meghívottak a Felügyelet 2010. évi második kockázati jelentését elfogadják.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

3. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: Beszámoló az európai stressz tesztekéről, kitérve az MNB-PSZÁF-PM által megcélzott egységes kommunikációs stratégia tapasztalataira (szóban)

Előterjesztő: PSZÁF

A PSZÁF részletes tájékoztatást adott a stressz teszt előzményeiről, folyamatáról, kereteiről és eredményéről. Magyarországot az OTP és az FHB képviselte, az eredmények a várt szintet tükrözik.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

4. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: A 2010. július 22-ei European Bank Coordination Initiative ülésről (Szóban)

Előterjesztő: MNB, PSZÁF, NGM

Az eseményen mindhárom intézmény képviselői jelen voltak, amely alapján a napirendi pontnál a következtetések megtárgyalására került sor. Az anyabanki stratégiák jövőbeli figyelemmel követése és alakítása érdekében a különadó kapcsán a PST tagjai fontosnak tartják, hogy a kormány fórumot tartson fenn az anyabankok képviselőivel.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

5. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: A nemzeti eszközkezelő alap koncepció kidolgozásának ütemezése (Szóban)

Előterjesztő: NGM

Az NGM részletesen beszámolt a koncepció megvalósításának állapotáról és a jövőbeli tervekről, a kérdésben további fejlemények összességében várhatóak.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

6. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: A pénzügyi szektorra kivetendő különadó 2010. évi hatásai

Előterjesztő: PSZÁF

A PSZÁF tájékoztatást adott a pénzügyi szektorra kivetendő különadó 2010. évi hatásairól szóló felügyeleti elemzés részleteiről, és az adóáthárítás megakadályozása érdekében tervezett felügyeleti intézkedésekről, majd a napirendi pont tárgyalását a PST tagjai a lehetséges piaci folyamatok és reakciók kiértékelésével zárták.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

7. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: Gazdasági és pénzügyi folyamatok

Előterjesztő: NGM

Az NGM elmondta, hogy a Minisztérium a dokumentumot negyedévente készíti és mutatja be a Pénzügyi Stabilitási Tanácsnak, majd részletes tájékoztatást adott a gazdasági és pénzügyi folyamatok várható alakulásáról. A márciusi előrejelzéshez képest az idei növekedési kilátások kedvezőbbek, -0,2% helyett a GDP növekedés +0,6%, amely a költségvetési konszolidáció keresletcsökkentő hatását is tartalmazza. 2011-re az előrejelzés 2,5-2,75% GDP növekedéssel számol, ami a különadó hatását is figyelembe veszi. A Nyugat-Európában zajló fiskális konszolidációk miatti külső növekedési kilátásoktól a magyar gazdaság sem független.

Az MNB jelezte, hogy a CDS spread-ek hasonló fejlettségű országokhoz képesti megemelkedése Magyarország kockázati megítélésének romlását jelzi.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

8. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: Várható pénzügyi tárgyú jogszabályalkotás 2010 végéig

Előterjesztő: NGM

Az NGM részletes tájékoztatást adott a 2010 végéig várható pénzügyi tárgyú jogszabály-alkotási menetrendről, amelyek alapvetően jogharmonizációs feladatokat tartalmaznak.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

9. NAPIRENDI PONT

Előterjesztés: A PSZÁF Elnökének javaslata a devizahitelek folyósítási és törlesztési árfolyamának szabályozásával kapcsolatban

Előterjesztő: PSZÁF

A PSZÁF részletes tájékoztatást adott a Felügyelet koncepciójáról, a résztvevők a céllal egyetértettek. Az MNB alternatív javaslatokkal egészítette ki a PSZÁF álláspontját, a koncepció véglegesítése és megvalósítása érdekében az intézmények háromoldalú szakmai egyeztetésbe kezdenek.

Az elhangzottak alapján a PST egyhangúan elfogadta az alábbi határozatot:

24/2010. (VII. 29.) PST határozat

A PST a devizahitelek folyósítási és törlesztési árfolyamának szabályozásával kapcsolatos koncepciót megtárgyalta, a cél érdekében azonnal kezdődjenek el a szakmai egyeztetések.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

10. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: Az EU elnökség idején a pénzügyi szektorral kapcsolatosan képviselendő fő stratégiai témák

Előterjesztő: NGM

Az NGM részletes tájékoztatást adott az EU elnökség idején a pénzügyi szektorral kapcsolatosan képviselendő fő stratégiai témákról, amelyhez a jelenlévők javaslatokat fogalmaztak meg. A témákkal kapcsolatos magyar álláspontok minél hamarabbi kialakítása érdekében a hazai munkacsoportok a külföldi szak fórumokon összegyűjtött információk hatékonyabb feldolgozása érdekében a jövőben növelni fogják üléseik gyakoriságát.

A PSZÁF kezdeményezte, hogy a Felügyelet elnöke, alelnökei a felkészülés és a magyar EU elnökség idején vehessenek részt az ECOFIN és albizottságai pénzügyi témáinak napirendi pontjain.

Az elhangzottak alapján a PST egyhangúan elfogadta az alábbi határozatot:

25/2010. (VII. 29.) PST határozat

1. A PST „Az EU elnökség idején a pénzügyi szektorral kapcsolatosan képviselendő fő stratégiai témákról” szóló előterjesztést tudomásul veszi.
2. A PSZÁF frissítse a hazai szakértői csoportokban résztvevők névsorát,
3. Az EU elnökség idején a pénzügyi szektorral kapcsolatosan képviselendő fő stratégiai témákról szóló előterjesztések a 11/2010. (IV. 8.) PST határozatban megjelölt kéthavi gyakoriság helyett a háromoldalú szakértői szintű egyeztetésekhez igazodva, az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság részére készítendő előterjesztésekkel párhuzamosan kerüljenek aktualizálásra,
4. A hazai munkacsoportok üléseit az intézmények tegyék gyakoribbá, és mind a PSZÁF, mind az MNB a saját munkacsoportjaiban felmerülő javaslatokról mindig tájékoztassa a Nemzetgazdasági Minisztériumot,
5. A Minisztérium intézkedjen annak érdekében, hogy az ECOFIN és albizottságai pénzügyi témáinak napirendi pontjain a Felügyelet felső vezetése a szeptembertől jövő év közepéig terjedő időszakban részt vehessen,
6. A Felügyelet intézkedjen annak érdekében, hogy a megfelelő felügyeleti munkacsoportokban a Nemzetgazdasági Minisztérium képviselője részt vehessen.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

11. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: A Magatartási Kódex szabályainak betartására indított témavizsgálat (előzetes) megállapításai

Előterjesztő: PSZÁF

A PSZÁF beszámolt a témavizsgálat aktuális fejleményeiről, lezárásának várható idejéről és részletes tájékoztatást adott az eddigi tapasztalatokról, a témavizsgálat összefoglalóval fog lezárulni.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

12. NAPIRENDI PONT:

Tájékoztató aktuális ügyekről

A PST résztvevői a napirendi ponthoz hozzászólást nem tettek.

[A Pénzügyi Stabilitási Tanács hetedik ülésének összefoglalója](#)

Munkamegbeszélésen találkozott az APEH és a PSZÁF elnöke

A pénzügyi piacok törvényességének szavatolása és a szabálytalanságok elleni közös fellépés érdekében egyeztetette a két szervezet együttműködésének aktuális teendőit Vida Ildikó, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH) elnöke és Szász Károly, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) elnöke. Az APEH székházában lezajlott találkozón megegyeztek az APEH és a PSZÁF között korábban kötött megállapodás megújításában is.

A felek megállapodtak, hogy a magánnyugdíjpénztári tagok a PSZÁF-nál működő Pénztárak Központi Nyilvántartásában tárolt tagi alapadatait a Felügyelet a továbbiakban rendszeresen frissítve megküldi az APEH-nek. Az APEH negyedévente ad adatokat a magánnyugdíjpénztárak végrehajtás alá vont tagdíjairól, valamint havonta adatot szolgáltat a magánnyugdíjpénztári bevallás-befizetés adatairól a PSZÁF részére.

A megbeszélés során a két hatóság elnöke kölcsönösen biztosította egymást, hogy amennyiben ellenőrzéseik során a másik szervezet hatáskörét is érintő ügyre bukkannak, haladéktalanul értesítik egymást. Az együttműködéstől az állampolgárok pénzügyi jogbiztonságának erősödését, a visszaélések csökkenését várják a hivatalok vezetői.

Budapest, 2010. augusztus 23.

Sajtóközlemény: [Munkamegbeszélésen találkozott az APEH és a PSZÁF elnöke](#)

Megjelent a Felügyelet 6/2010. számú módszertani útmutatója a likviditási kockázat méréséről és kezeléséről

Az új Bázeli Tőkeegyezmény és az annak alapjaira épülő Európai Unió szabályozás – az összetett pénzügyi eszközök elterjedése, a pénzügyi piacok globalizálódása valamint a piaci alapú finanszírozás előtérbe kerülése miatt - a korábbiakhoz képest is nagyobb hangsúlyt helyez a likviditási kockázat kezelésére.

A 2006/48/EK irányelv 2009. évi módosításával (CRD II.) az eredeti szándékoknak megfelelően - a likviditási előírások is további pontosításra kerültek, valamint a likviditáskézelés kérdésköre tekintetében is megindult az alacsonyabb szintű, az elvárásokat részletesebben meghatározó, a legjobb gyakorlatokat összegyűjtő európai iránymutatások kidolgozása.

A globális pénzügyi válság nyomán a folyó szabályozási munkák keretein belül még inkább fontos témává lépett elő az intézmények és a felügyeleti hatóságok normál piaci és stressz környezetben folytatott likviditás kezelési gyakorlata, valamint a megfelelő likviditási pufferek képzése és fenntartása.

A fentiekre tekintettel, a nemzetközi folyamatokkal és tendenciákkal összhangban - a szükséges jogszabály módosításokon túlmenően – szükségessé vált a korábban a hitelintézetek eszköz-forrás gazdálkodásáról és a piaci kockázatok kezeléséről szóló 2/2000. számú ajánlás keretein belül megfogalmazott likviditással kapcsolatos elvárás rendszer átfogó felülvizsgálata, illetve kiegészítése, a témában önálló módszertani útmutató kiadásával. A módszertani útmutató kiadásával a korábbi ajánlás teljes egészében nem veszti hatályát, csak annak a likviditási kockázattal kapcsolatos részei kerülnek áttemelésre a most javasolt módszertani útmutatóba.

A Felügyelet a módszertani útmutató alkalmazását 2010. október 31-ét követően várja el az intézményektől.

2010. július 21.

Kapcsolódó anyagok

[2/2000. számú ajánlás a hitelintézetek eszköz-forrás gazdálkodásáról és a piaci kockázatok kezeléséről \(módosítva az 1/2010. számú módszertani útmutatóval\)](#)

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének 6/2010. számú módszertani útmutatója a likviditási kockázat méréséről és kezeléséről](#)

2/2010. számú Vezetői körlevél a belső csalások megelőzéséről és felderítéséről

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: Felügyelet) tevékenységének céljaival összhangban a jelen vezetői körlevéllel a belső csalások felderítéséhez és megelőzéséhez kíván segítséget nyújtani a szervezeteti hitelintézetek vezetői számára.

A vezetői körlevélben megfogalmazott javaslatok követése a szervezeteti hitelintézetek működési kockázatainak csökkentését, prudens működésük, valamint az ügyfelek bizalmának erősítését szolgálja, ezért a javasolt intézkedések végrehajtását a Felügyelet felügyelési tevékenysége során ellenőrizni fogja.

A közelmúltban több szervezeteti hitelintézetnél derült fény belső munkatársak által elkövetett visszaélésekre, melyek jelentős, adott esetben több százmillió károkat okoztak az érintett intézményeknek. Az egyes belső csalásokat megvizsgálva több olyan körülmény merült fel, melyek jellegüket tekintve bizonyos fokú azonosságot mutatnak. Ilyen jellemzők például, hogy:

- a visszaélések rendre kisméretű, néhány fős kirendeltségeken, illetve egyszemélyes betétgyűjtő pénztárakban fordultak elő,
- a csalásokat sorozatosan, tartósan, akár 10 éves időhorizonton folytatólagosan követték el,

- a cselekmények a betétüzletágot és hitelüzletágot egyaránt érintették (a betétként befizetett összegeket az ügyintéző nem könyvelte le, hanem azzal sajátjaként rendelkezett, illetve az ügyfél aláírását hamisítva a betétet felvette, fiktív hiteleket nyújtott melyek törlesztését más hitelekből, vagy betét feltörésből finanszírozta, pénztáron keresztül teljesített hitel törlesztéseket nem könyvelte le, hanem saját célra használta fel),
- nem történt meg a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII törvény 206.§ 1) bekezdésében előírt rendszeres kötelező ügyfél-tájékoztatás a szerződéses állományokról,
- a belső ellenőrzés hiányosan, illetve nem kellő alaposággal látta el feladatát, ellenőrzési tevékenységéből hiányoztak a rendkívüli, az ellenőrzöttek részéről nem kiszámítható vizsgálatok (pénztár-rovancsok),
- a folyamatba épített, illetve vezetői ellenőrzés nem töltötte be funkcióját.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a belső csalások felderítése különösen nehéz, hiszen a fiktív ügyletek jellemzően jól dokumentáltak, és mivel az ellenőrzésnek nincs módja a hitelintézetnél fellelhető dokumentumoknak az ügyfelek részére átadott dokumentumokkal való összehasonlítására, az esetleges eltérések nem kerülnek felszínre. A visszaélések feltárása a legtöbb esetben a véletlennek (pl. az elkövető ügyintéző betegsége), vagy az ügyfél korábbi szokásaitól eltérő viselkedésének (pl. a hitelintézet másik fiókjában történő ügyintézésnek) volt köszönhető.

A hasonló típusú visszaélések felderítése, illetve megelőzése érdekében javasoljuk, hogy a hitelintézet vegye fontolóra az alábbiakban ismertetésre kerülő néhány eljárás teljeskörű, illetve szükség szerint részleges végrehajtását:

1. A Hpt. 206.§ 1) bekezdés szerint kötelezően kiküldendő egyenlegértékesítőket a szövetkezeti hitelintézetek központilag, illetve közvetlenül küldjék meg az ügyfelek részére oly módon, hogy a közvetlen ügyfélkapcsolatért felelős hálózati egységeknek ne legyen módja azokat visszatartani, vagy manipulálni. A visszaélésekben érintett intézményeknél ugyanis előfordult, hogy a központ által a kirendeltségek részére előírt kiértékelési feladatot a visszaélést elkövető kirendeltségen nem hajtották végre, tehát a vezetés szándéka ellenére az előírt tájékoztatás nem jutott el az ügyfelekhez, így azoknak nem volt módja követelésük/tartozásuk valós egyenlegének ellenőrzésére.
2. A belső ellenőrzés rendszeresen, legalább félévente, a kirendeltség-vezetők pedig havonta végezzenek előre be nem jelentett, meglepetésszerű vizsgálatokat a kirendeltségeken, melyek terjedjenek ki a pénztárállomány ellenőrzésére, a pénzkezelés szabályainak betartására is. A vizsgálatok során kiemelt figyelmet fordítsanak a futamidőn belüli betétfeltörések ügyfél által aláírt bizonylataiban és a számítógépes nyilvántartásban szereplő számszaki adatoknak az egyeztetésére, és az aláírások valódiságának szűrőpróba szerinti vizsgálatára.
3. A visszaélések elkövetésének esélyét növeli, ha az ügyfelek és a hitelintézet között kontroll nélküli „egycsatornás” kapcsolat alakul ki, és az ügyfél mindig ugyanazzal az ügyintézővel kerül kapcsolatba, ezért törekedjenek arra, hogy lehetőleg valamennyi kirendeltségen legalább két fő dolgozzon. A munkafolyamatokat úgy kell megszervezni, hogy a pénztári tranzakciók lebonyolítására csak egy a pénztárostól eltérő személy utalványozása után kerülhessen sor. A munkajogi szabályok keretein belül alkalmanként célszerű rotációt is végezni a kirendeltség munkatársai között.
4. Az intézmény vezetése kísérelje figyelemmel a munkatársak szabadságolási gyakorlatát, különös tekintettel a hosszabb, két vagy több hetes szabadságok hiányára. Lehetőség szerint törekedjenek a szabadságon lévő munkatársak helyettesítésére, ne fordulhasson elő olyan eset, hogy valamely hálózati egység ügyfeleit éveken keresztül kizárólag ugyanazon munkatárs szolgálja ki. Figyelemfelhívó lehet, ha egyes munkatársak több év alatt sem kérnek hosszabb szabadságot, illetve rövid, 1-2 napos szabadságuk alatt elzárkóznak a helyettesítéstől.

Tájékoztatom, hogy a jelen vezetői körlevélben foglaltaknak a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 4. §-ában megjelölt törvények hatálya alá tartozó szervezetekre nézve kötelező ereje nincs, rendeltetése a prudens működés elősegítése, ugyanakkor azok megvalósulását a Felügyelet az ellenőrzés során értékelni fogja.

Tájékoztatom továbbá, hogy a Felügyelet jelen vezetői körlevelet honlapján a „Szabályozó eszközök/Vezetői körlevelek” címszó alatt közzéteszi.

Budapest, 2010. augusztus 23.

Dr. Szász Károly
a Felügyelet elnöke

[2/2010. számú Vezetői körlevél a belső csalások megelőzéséről és felderítéséről](#)

Banki termékekkel bővült a hitel- és lízingválasztó program

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a hitelintézetek – így bankok, takarékszövetkezetek – lakossági hitelkonstrukcióinak hitel- és lízingválasztó programját is elérhetővé tette internetes honlapján, az alábbi elérhetőségen: www.pszaf.hu/fogyasztoknak/kiemelt_fogyaszto/kiemelt_hitellizing. Mint ismeretes, a pénzügyi vállalkozások lakossági finanszírozási ajánlatait az ügyfelek már 2010 áprilisa óta össze tudják hasonlítani a honlapon.

A kibővített program segítségével immár mintegy 200 hazai pénzügyi intézmény több ezer fogyasztási, lakáscélú, illetve szabad felhasználású finanszírozási konstrukciója válik megismerhetővé és összehasonlíthatóvá az ingatlanlízingtől kezdve egészen például a hitelkártyáig. Az ügyfelek pontos, naprakész tájékoztatását szolgáló internetes termékválasztó program a pénzügyi intézmények kötelező, s folyamatosan frissülő adatszolgáltatására épül.

A **termékválasztó programban** – a hitel- és lízingkonstrukciók jellemzői és kondíciói mellett – az ügyfelek hasznos fogyasztóvédelmi információkat, pénzügyi szótárt, mérlegelendő szempontokat és figyelemfelhívásokat is találnak. Azoknak, akik nem tudják, hogy pontosan milyen típusú hitel lehetőséget keresnek, a döntést megkönnyítendő, több lépcsős segítő program áll rendelkezésre. Ha pedig egy ügyfél számára több konstrukció is megfelelőnek tűnik, a kiválasztott pénzügyi termékek külön hitel-kalkulátor alkalmazásával is összehasonlíthatók. Utóbbi segítségével átgondolható például a futamidő választása, és megismerhető az esetleges kamatváltozásoknak a törlesztő részletekre gyakorolt hatása is.

Budapest, 2010. július 15.

[Sajtóközlemény: Banki termékekkel bővül a hitel- és lízingválasztó program](#)

Sajtóközlemény az európai banki stressz-teszt eredményeiről

Az Európai Bankfelügyelők Bizottsága (CEBS) által koordinált európai pénzintézeti stressz-tesztet 20 EU tagállam 91 intézménye végezte el, amelyben Magyarországot két tőzsdei társaság, az OTP Bank Nyilvánosan Működő Rt. és az FHB Jelzálogbank Nyilvánosan Működő Rt. képviselte. A két magyar bank stabilan és magasan az elvárt szint felett teljesített.

Az EU Pénzügyminiszterek Tanácsától (ECOFIN) kapott mandátum alapján, az Európai Központi Bank, a nemzeti felügyeleti hatóságok és az Európai Bizottság közreműködésével zajló európai szintű stressz-teszt célja azt volt, hogy megvizsgálják az európai bankrendszernek a lehetséges jövőbeni sokkokkal szembeni ellenálló képességét. A tesztet 20 EU tagállam 91 bankja egyenként, konszolidált alapon végezte el, lefedve ezzel mind a 27 EU tagállamban a konszolidált összes eszközérték alapján a bankszektor mintegy 65%-át. Egy-egy tagállamban a résztvevő bankoknak a teljes eszköz érték legalább 50%-át kellett elérnie. A részletes adatok elérhetők a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének honlapján keresztül (www.pszaf.hu).

A **stressz-teszt** a 2009. évi tényadatokból kiindulva a 2010. és 2011. évekre vonatkozóan három lehetséges forgatókönyv alapján vizsgálta meg a bankok alapvető tőkéjének (Tier 1 capital), illetve alapvető tőkemegfelelési mutatójának (Tier 1 ratio) alakulását. A stressz-teszt keretei az alapforgatókönyvet benchmark-szcenárióként, viszonyítási alapként definiálták, emellett egy pesszimista makrogazdasági forgatókönyvet állítottak fel. A harmadik a pesszimista forgatókönyv módosított változata volt, ahol az Európai Gazdasági Térség összes államát érintő párhuzamos szuverén sokk bekövetkezését is feltételezték, amely elsősorban a bankok kereskedési portfólióira van jelentős hatással.

A **stressz-teszt** legfontosabb hozadéka, hogy a rendszeresen nyilvánosságra hozott információkon túlmenően egy prudenciális, illetve pénzügyi stabilitási megközelítés jegyében európai szinten egységes módszertan alapján összeállított és koordinált gyakorlat nyomán kaphatnak az érdekelt felek összehasonlítható adatokat a résztvevő bankok tőkeellátottságáról.

A **stressz-teszt** a jelenlegi 4%-os szabályozási minimumnál 50%-kal magasabb, 6%-os elvárt értéket állított be az alapvető tőkemegfelelési mutatóra. Ez nem tekinthető szabályozási célnak, de megfelelően biztonságos szint a bankok tőkeellátottságának megítéléséhez. Az OTP Bank és az FHB Jelzálogbank a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Sztenderdek (IFRS) szerint összeállított konszolidált adatok alapján mind az alap-, mind a pesszimista forgatókönyv, sőt a pótlólagos szuverén sokk kiegészített pesszimista forgatókönyv esetében is stabilan és magasan az elvárt szint feletti értékkel rendelkeznek.

A **Felügyelet** nagyra értékeli az európai szintű tesztben résztvevő két magyar bank kiváló szakmai közreműködését. A teszten való sikeres részvétel nagymértékben hozzájárulhat a magyar bankokkal kapcsolatos bizalom erősítéséhez.

Budapest, 2010. július 23.

Kapcsolódó anyagok

[Sajtóközlemény az európai banki stressz-teszt eredményeiről](#)

[Az OTP Bank Nyrt. európai banki sztrezz-teszt eredményei](#)

[Az FHB Jelzálogbank Nyrt. európai banki sztrezz-teszt eredményei](#)

[Az európai banki sztrezz-teszt eredményei a CEBS honlapján](#)

Tájékoztató a felügyeleti díjakkal kapcsolatos adatszolgáltatás változásáról

Tájékoztatjuk a részvénytársasági, szövetkezeti és fióktelep formájában működő hitelintézeti adatszolgáltatóinkat, hogy megjelent a PSZÁF felügyeleti díjakkal kapcsolatos adatszolgáltatásról szóló tájékoztató 2. számú mellékletének módosított korrektúrája és tiszta változata. A módosítás a változó felügyeleti díj egyik összetevőjének, a portfóliókezelési tevékenység keretében kezelt portfólió eszközértékének meghatározását pontosítja.

2010. július 29.

Kapcsolódó anyagok

[Tájékoztató a felügyeleti díjakkal kapcsolatos adatszolgáltatás változásáról](#)

[A PSZÁF tájékoztatója a felügyeleti díjakkal kapcsolatos adatszolgáltatásról - 2010](#)

[A felügyeleti díj éves mértéke 2010. január 1-jétől \(módosítva: 2010. július 29., korrektúrával\)](#)

[A felügyeleti díj éves mértéke 2010. január 1-jétől \(módosítva: 2010. július 29.\)](#)

Új idősorok a Felügyelet honlapján

A hitelintézeti szektor fő adatait bemutató idősorok két új táblázattal bővültek. A gazdasági válság nyomán a hitelezési kockázat alakulása a közérdeklődés fókuszába került. Eddig az idősorok csak a portfólió minősítési kategóriák szerinti megoszlását tartalmazták, mostantól a hitelportfólió lejátság szerinti összetétele is vizsgálható lesz a publikált adatokból. Így a 90 napon túli hátralékkal rendelkező hitelek (mint nem teljesítő hitelek) teljes hitelállományhoz viszonyított aránya (NPL ráta) is közvetlenül számíthatóvá válik. Ugyancsak közérdeklődésre tarthat számot a bankrendszer lejátsági transzformációját jellemző másik új táblánk, mely az eszközök és források szerződés szerinti lejátsági összetételét mutatja be.

2010. augusztus 24.

Kapcsolódó anyagok

[Idősorok](#)

[A PSZÁF által felügyelt szektorok adatainak idősorai - részvénytársasági hitelintézetek \(frissítve: 2010. augusztus 24.\)](#)

Felügyeleti segédlet az ötödik mennyiségi hatástanulmány (QIS5) sikeres hazai lebonyolításához

Az ötödik mennyiségi hatástanulmány sikeres hazai lebonyolítását a Felügyelet piaci tájékoztatóval, felügyeleti segédlettel, Q&A rendszer működtetésével, illetve folyamatos konzultációs lehetőséggel szeretné elősegíteni. A felügyeleti segédlet részeként, tekintettel a relatíve fiatal hazai piacra, valamint az egyes biztosítók portfóliójában kevésbé lényeges ágazatokra, mely bizonyos esetekben lehetőséget teremt a különböző egyszerűsítő eljárások (proxyk) alkalmazására néhány jelentős ágazatban a felügyelet piaci mintákat tesz közzé.

Budapest, 2010. július 30.

Kapcsolódó anyagok

[Szolvencia II.](#)

[European Commission - QIS5 Technical Specifications, Annex to Call for Advice from CEIOPS on QIS5](#)

[Proxy táblázat](#)

[Piaci kárkifutási minták a nem-életbiztosítási ág néhány vezető ágazatában](#)

2009. évi pénztári közzétételek

A Felügyelet honlapján elérhető az egészségpénztárak, az önkéntes nyugdíjpénztárak és az önszegélyező pénztárak 2009. évi közzétételei (mérleg, eredmény-kimutatás, kiegészítő melléklet és független könyvvizsgálói jelentés).

A közzétételek megtekinthetők az alábbi menüpontban:

[Intézményeknek/Közzétételek/Pénztári közzétételek](#)

2010. július 8.

[2009. évi pénztári közzétételek](#)

Árverezés kezdeményezésére jogosult szervezetek és személyek

Az alábbiakban a Felügyelet – eleget téve a zálogtárgyak bírósági végrehajtáson kívüli értékesítésének szabályairól szóló 12/2003. (I. 30.) Korm. rendelet 8/A § (5) bekezdésében írt kötelezettségének, - közzéteszi a hivatkozott Korm. rendelet 8/A § (4) bekezdése alapján a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 4. § a)-i) és l)-m) pontjaiban meghatározott azon szervezetek és személyek nevét és székhelyét, amelyek/akik lakóingatlanok árverésének kiírására jogosultak.

A jogosultak listája megtekinthető honlapunk [Piaci szereplők/Nyilvántartások](#) menü-pontjában.

2010. július 6.

[Árverezés kezdeményezésére jogosultak listája](#)

Tájékoztató a hitelintézetek által a PSZÁF részére nyújtandó 9H táblákhoz kapcsolódó kérdések és válaszok közzétételéről

APénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete frissítette a hitelintézetek által a Felügyelet részére nyújtandó 9H terméktáblákkal kapcsolatos kérdéseket és az arra adott felügyeleti válaszokat az időközben beérkezett új kérdésekkel, illetve válaszokkal az adatszolgáltatás kitöltésének megkönnyítése érdekében.

2010. július 2.

Kapcsolódó anyagok

[Tájékoztató a hitelintézetek által a PSZÁF részére nyújtandó 9H táblákhoz kapcsolódó kérdések és válaszok közzétételéről](#)

[Hitelintézetek adatszolgáltatása](#)

[Az adatszolgáltatással kapcsolatos közérdekű kérdések és válaszok](#)

Tájékoztató a hitelintézetek által a PSZÁF részére nyújtandó 9K táblához kapcsolódó kérdések és válaszok közzétételéről

APénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete frissítette a hitelintézeti adatszolgáltatással kapcsolatos közérdekű kérdéseket és válaszokat az időközben beérkezett új, 9K táblára vonatkozó kérdésekkel, illetve válaszokkal az adatszolgáltatás kitöltésének megkönnyítése érdekében.

2010. augusztus 12.

Kapcsolódó anyagok

[Tájékoztató a hitelintézetek által a PSZÁF részére nyújtandó 9K táblához kapcsolódó kérdések és válaszok közzétételéről](#)

[A hitelintézetek adatszolgáltatásával kapcsolatban feltett kérdések és az azokra adott válaszok](#)

[Hitelintézetek adatszolgáltatása](#)

Sajtóközlemény piacfelügyeleti eljárás lezárásáról

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete piacfelügyeleti eljárásban vizsgálta az Appeninn Nyrt. részvényeire, annak 2010. július 2-i bevezetése és július 26. napja között a Budapesti Értéktőzsdén kötött tőzsdei ügyleteket piacbefolyásolás gyanújával. A Felügyelet piacmonitoring tevékenysége során észlelte a gyanúra okot adó kötéseket, a megbízói koncentrációt.

A Felügyelet vizsgálatában megállapította, hogy Horváth Krisztián – aki a megbízások idején az Appeninn Nyrt tulajdonában álló WBO Ingatlanhasznosító Kft. ügyvezetője volt – saját nevében, valamint érdekeltségi körébe tartozó cég nevében nagy számú megbízást adott az Appeninn Nyrt. részvényeire mind vételi, mind eladási oldalon több befektetési szolgáltatón keresztül.

A Felügyelet a piacfelügyeleti eljárása során előzetes értesítés nélküli helyszíni ellenőrzést tartott a kibocsátó és a vele azonos irodában található érintett cégek székhelyén, ahol az eljárás alá vont személyeket meghallgatta.

A Felügyelet tipikusan piacbefolyásolásra utalónak minősíti azt a magatartást, amikor a megbízó az ajánlatát nyilvánosan hozzáférhető helyeken teszi közzé azzal a céllal, hogy olyan benyomást keltsen, mintha aktivitás vagy árfolyam változás lenne a pénzügyi eszköz tekintetében. A vizsgálat megállapította, hogy a Horváth Krisztián által adott megbízások hamis és egyben félrevezető jelzéseket adtak az Appeninn Nyrt. részvények valós keresleti-kínálati viszonyairól, árfolyamáról. A Felügyelet megállapította azt is, hogy Horváth Krisztián bennfentes személyként a tőkepiaci törvényben (Tpt) foglalt – az ügyletkötéseivel kapcsolatos – bejelentési kötelezettségének nem tett eleget.

A Felügyelet a piacbefolyásolás tilalmára vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt a cselekmény tőkepiaci súlyát és hatását mérlegelve ezért Horváth Krisztiánt ötmillió forint bírság megfizetésére kötelezte 2010. augusztus 6-án.

A Felügyelet megállapította, hogy a kibocsátó Appeninn Nyrt. nem tudott a vizsgált tőzsdei ügyletekről, ezért az Nyrt-vel szemben a piacfelügyeleti eljárás megszüntette.

Budapest, 2010. augusztus 10.

Kapcsolódó anyagok

[Sajtóközlemény piacfelügyeleti eljárás lezárásáról](#)

[A PSZÁF III-PP/B-83/2010. számú határozata piacfelügyeleti eljárás lezárásáról](#)

Tőkepiaci összefoglaló

A BÉT-en kötött fix ügyletek 2010.06.24. - 08.23

Dátum	Idő	Értékpapír	Ár (Ft)	Napi átlagár (Ft)	Napi minimum ár (Ft)	Napi maximum ár (Ft)	Napi nyitó ár (Ft)	Napi záró ár (Ft)	Mennyiség (db)	Érték (Ft)
2010.06.25.	10:46:14	OTP	5 000	4 924,16	4 801	5 118	5 055	4 820	35 000	175 000 000
2010.06.25.	15:50:31	OTP	5 005	4 924,16	4 801	5 118	5 055	4 820	68 242	341 551 210
2010.06.25.	15:55:41	OTP	4 872	4 924,16	4 801	5 118	5 055	4 820	68 242	332 475 024
2010.06.30.	11:42:00	MTELEKOM	638	639,81	635	644	644	643	40 000	25 520 000
2010.07.09.	14:43:33	OTP	5 166	5 141,70	5 050	5 270	5 250	5 150	17 000	87 822 000
2010.07.14.	16:04:19	OTP	5 300	5 318,19	5 240	5 387	5 339	5 319	28 000	148 400 000
2010.07.23.	16:08:56	OTP	5 206	5 138,06	4 975	5 289	5 240	5 031	6 000	31 236 000
2010.07.29.	09:05:44	RFV	5 300	5 994,59	5 800	6 160	5 850	6 160	24 000	127 200 000
2010.07.29.	09:09:11	RFV	5 300	5 994,59	5 800	6 160	5 850	6 160	38 046	201 643 800
2010.07.29.	09:10:46	RFV	5 300	5 994,59	5 800	6 160	5 850	6 160	24 500	129 850 000
2010.07.29.	09:11:21	RFV	5 300	5 994,59	5 800	6 160	5 850	6 160	12 000	63 600 000
2010.08.02.	16:05:54	OTP	5 474	5 448,11	5 310	5 561	5 310	5 550	42 000	229 908 000
2010.08.17.	11:39:24	RFV	5 300	6 257,78	6 240	6 330	6 296	6 299	24 000	127 200 000

300.000.000 Ft-ot meghaladó árfolyamértékű részvényügyletek a BÉT-en 2010.06.24. - 08.23.

Dátum	Idő	Értékpapír	Ár (Ft)	Napi átlagár (Ft)	Napi minimum ár (Ft)	Napi maximum ár (Ft)	Napi nyitó ár (Ft)	Napi záró ár (Ft)	Mennyiség (db)	Érték (Ft)
2010.06.24.	10:25:50	OTP	5 100	5 084,48	5 040	5 150	5 150	5 105	100 000	510 000 000
2010.06.29.	12:18:22	RICHTER	40 575	40 812,85	40 200	41 500	41 400	41 440	10 500	426 037 500
2010.07.01.	12:56:37	RICHTER	41 450	41 419,33	40 650	41 800	41 590	40 650	120 000	4 974 000 000
2010.07.08.	11:43:58	OTP	5 045	5 114,39	5 010	5 214	5 044	5 178	72 000	363 240 000
2010.07.12.	14:17:01	OTP	5 152	5 165,41	5 100	5 210	5 100	5 126	59 640	307 265 280
2010.07.12.	15:11:02	OTP	5 182	5 165,41	5 100	5 210	5 100	5 126	93 000	481 926 000
2010.07.15.	15:02:51	OTP	5 387	5 356,00	5 250	5 449	5 280	5 320	100 000	538 700 000
2010.07.16.	10:38:00	MOL	20 625	20 575,79	20 310	20 795	20 795	20 595	30 000	618 750 000
2010.07.16.	11:02:36	MOL	20 560	20 575,79	20 310	20 795	20 795	20 595	15 000	308 400 000
2010.07.16.	11:29:04	OTP	5 300	5 256,92	5 125	5 370	5 331	5 140	90 000	477 000 000
2010.07.16.	16:13:49	MOL	20 510	20 575,79	20 310	20 795	20 795	20 595	15 000	307 650 000
2010.07.19.	13:46:06	OTP	4 916	4 863,09	4 640	4 978	4 800	4 850	63 000	309 708 000
2010.07.19.	15:04:00	PANNERGY	750	765,87	750	820	790	820	675 000	506 250 000
2010.07.20.	15:55:27	MOL	19 770	19 871,59	19 710	20 295	20 100	19 805	25 000	494 250 000
2010.07.22.	16:11:14	OTP	5 140	5 158,35	5 035	5 220	5 050	5 218	100 000	514 000 000
2010.07.22.	16:36:14	OTP	5 218	5 158,35	5 035	5 220	5 050	5 218	60 246	314 363 628
2010.07.30.	12:38:08	RICHTER	45 000	44 872,91	44 500	45 590	45 590	44 500	10 000	450 000 000
2010.07.30.	15:37:13	MTELEKOM	680	679,27	675	686	686	675	700 000	476 000 000
2010.08.02.	13:56:42	RICHTER	45 200	45 157,09	44 700	45 470	44 900	45 205	7 320	330 864 000
2010.08.02.	16:25:52	MOL	20 600	20 365,86	19 900	20 750	19 940	20 715	20 000	412 000 000
2010.08.03.	09:16:26	MTELEKOM	688	683,83	676	690	689	680	500 000	344 000 000
2010.08.06.	10:21:01	RICHTER	46 265	46 312,99	46 135	46 500	46 300	46 500	8 800	407 132 000
2010.08.11.	16:08:26	OTP	5 047	5 032,49	4 956	5 088	5 000	5 045	80 000	403 760 000
2010.08.12.	12:31:07	MOL	20 000	20 029,21	19 900	20 300	20 015	20 300	15 000	300 000 000
2010.08.16.	09:34:09	RICHTER	45 020	45 120,18	44 800	45 545	44 800	44 995	6 800	306 136 000
2010.08.16.	15:44:44	RICHTER	45 140	45 120,18	44 800	45 545	44 800	44 995	7 000	315 980 000
2010.08.18.	10:58:21	MOL	20 600	20 666,39	20 520	20 850	20 850	20 695	15 000	309 000 000
2010.08.19.	11:55:18	RFV	6 320	6 320,21	6 300	6 350	6 300	6 330	118 417	748 395 440
2010.08.19.	14:12:21	OTP	5 080	5 041,52	4 981	5 129	5 100	4 990	71 000	360 680 000

A tőzsdei kereskedés szüneteltetését előidéző részvényügyletek 2010.06.24. - 08.23.

Dátum	Időpont	Értékpapír	Ár (Ft)	Mennyiség (db)	Érték (Ft)	Bázisár (Ft)	Eltérés a bázisárától (%)	Bázisár dátuma	Napi átlagár (Ft)	Napi minimum ár (Ft)	Napi maximum ár (Ft)	Napi nyitó ár (Ft)	Napi záró ár (Ft)	Napi összeforgalom (db)
2010.06.28.	15:20:40	KARPO1	656	1	656	568	15,49	2010.06.25.	570,39	559	656	559	649	2 693
2010.07.05.	15:51:30	KARPO1	531	1	531	649	-18,18	2010.06.28.	565,50	531	600	531	600	2
2010.07.15.	14:55:38	KARPO1	615	50	30 750	556	10,61	2010.07.14.	564,72	560	618	560	618	1 203
2010.07.27.	13:28:31	KARPO1	571	10	5 710	645	-11,47	2010.07.23.	571,37	566	598	571	570	1 834
2010.08.10.	09:02:41	KARPO1	521	10	5 210	600	-13,17	2010.08.06.	543,59	521	583	521	583	252
2010.08.16.	09:30:55	KARPO1	521	81	42 201	583	-10,63	2010.08.10.	525,50	500	560	532	550	3 025
2010.08.19.	10:15:57	KARPO1	525	108	56 700	595	-11,76	2010.08.18.	525,00	525	525	525	525	108
2010.08.23.	09:37:36	KARPO1	580	100	58 000	525	10,48	2010.08.19.	581,24	580	595	580	595	109
2010.08.23.	16:27:25	AAA	200	1 900	380 000	181	10,50	2010.08.19.	197,29	189	200	189	200	9 000
2010.07.01.	14:10:01	ECONET	108	650	70 200	98	10,20	2010.06.30.	108,02	95	112	95	112	2 140 959
2010.07.06.	13:48:15	FHB	1 139	70	79 730	1 035	10,05	2010.07.05.	1 138,02	1 048	1 190	1 048	1 162	230 003
2010.07.02.	09:35:45	LINAMAR	2 549	26	66 274	2 300	10,83	2010.06.30.	2 546,44	2 425	2 560	2 510	2 549	19 957
2010.08.17.	16:24:57	ORC	1 585	8	12 680	1 440	10,07	2010.08.16.	1 528,78	1 435	1 600	1 435	1 600	10 434
2010.07.06.	15:05:36	BIF	651	150	97 650	750	-13,20	2010.07.02.	651,00	651	651	651	651	150
2010.07.07.	09:02:31	BIF	749	50	37 450	651	15,05	2010.07.06.	749,00	749	749	749	749	50
2010.08.17.	10:20:55	BIF	720	100	72 000	620	16,13		636,67	620	720	620	720	600
2010.07.19.	09:06:15	BOOK	432	54	23 328	490	-11,84	2010.07.13.	436,68	430	473	444	441	1 454
2010.07.28.	10:03:17	CSEPEL	233	10	2 330	202	15,35	2010.07.23.	233,00	233	233	233	233	10
2010.08.10.	11:36:21	CSEPEL	201	40	8 040	229	-12,23	2010.08.03.	201,00	201	201	201	201	40
2010.08.05.	11:07:19	EXTERNET	500	10	5 000	570	-12,28	2010.08.02.	500,00	500	500	500	500	10
2010.08.09.	10:05:54	EXTERNET	579	50	28 950	500	15,80	2010.08.05.	579,00	579	579	579	579	50
2010.08.11.	13:05:45	EXTERNET	500	12	6 000	579	-13,64	2010.08.09.	495,30	475	540	540	480	233
2010.08.19.	09:49:35	EXTERNET	550	1	550	477	15,30		539,11	477	572	477	572	361
2010.07.14.	13:02:12	FEVTAN	656	170	111 520	820	-20,00	2010.07.13.	656,00	656	656	656	656	170
2010.07.08.	13:47:16	FORRAS/T	1 000	250	250 000	900	11,11	2010.07.05.	993,88	986	1 000	986	1 000	586
2010.07.16.	09:10:17	FORRAS/T	908	38	34 504	1 050	-13,52	2010.07.13.	935,59	908	1 042	908	950	98
2010.07.27.	09:33:20	FORRAS/T	917	6	5 502	1 025	-10,54	2010.07.26.	996,82	917	1 000	917	1 000	175

kárpótlási jegy

A kategória

B kategória

Dátum	Időpont	Értékpapír	Ár (Ft)	Mennyiség (db)	Érték (Ft)	Bázisár (Ft)	Eltérés a bázisártól (%)	Bázisár dátuma	Napi átlagár (Ft)	Napi minimum ár (Ft)	Napi maximum ár (Ft)	Napi nyitó ár (Ft)	Napi záró ár (Ft)	Napi összeforgalom (db)
2010.06.29.	11:54:57	FREESOFT	2 112	13 103	27 673 536	2 369	-10,85	2010.06.22.	2 137,42	2 112	2 359	2 222	2 359	14 782
2010.06.29.	09:10:49	HUMET	9	30	270	11	-18,18	2010.06.28.	10,02	9	11	11	11	588 292
2010.06.30.	09:11:45	HUMET	9	37	333	11	-18,18	2010.06.29.	9,93	9	10	10	10	41 399
2010.08.13.	10:45:43	HUMET	9	10	90	11	-18,18	2010.08.12.	10,00	9	11	10	10	257 266
2010.08.17.	12:08:51	HUMET	9	1	9	11	-18,18	2010.08.16.	9,75	9	11	11	10	73 610
2010.06.30.	12:15:54	KEG	243	160	38 880	271	-10,33	2010.06.29.	255,93	240	271	271	260	93 097
2010.07.13.	14:36:18	KEG	203	200	40 600	226	-10,18	2010.07.12.	214,63	203	230	227	211	151 018
2010.07.15.	11:15:17	KEG	183	300	54 900	205	-10,73	2010.07.14.	192,12	183	207	202	188	361 040
2010.07.19.	09:31:35	KEG	167	950	158 650	186	-10,22	2010.07.16.	168,05	163	180	180	168	223 590
2010.07.20.	09:32:24	KEG	185	200	37 000	168	10,12	2010.07.19.	178,46	168	187	169	178	381 119
2010.08.03.	13:59:01	KEG	122	677	82 594	136	-10,29	2010.08.02.	130,88	122	139	136	131	415 686
2010.08.04.	16:29:27	KEG	145	140	20 300	131	10,69	2010.08.03.	135,98	125	145	127	145	409 229
2010.07.30.	09:33:06	KONZUM	101	1 000	101 000	91	10,99	2010.07.29.	100,05	96	105	97	96	13 806
2010.07.14.	11:14:29	KULCSOFT	448	10	4 480	399	12,28	2010.07.08.	425,90	400	460	400	430	37 516
2010.07.19.	09:37:14	KULCSOFT	385	100	38 500	428	-10,05	2010.07.16.	389,64	380	405	385	405	3 167
2010.08.11.	10:10:21	KULCSOFT	384	100	38 400	440	-12,73	2010.08.09.	386,68	384	433	384	431	106
2010.06.29.	13:16:55	PANNUNION	137	1	137	120	14,17		124,25	120	137	120	137	4
2010.06.30.	09:35:28	PANNUNION	120	1	120	137	-12,41	2010.06.29.	124,88	120	125	125	120	41
2010.07.02.	09:47:32	PANNUNION	136	230	31 280	120	13,33	2010.06.30.	136,08	136	137	136	137	250
2010.07.16.	15:03:53	PANNUNION	125	1	125	145	-13,79	2010.07.13.	125,00	125	125	125	125	1
2010.07.19.	09:00:19	PANNUNION	142	1	142	125	13,60	2010.07.16.	108,94	101	142	142	112	886
2010.07.20.	09:02:52	PANNUNION	134	1	134	112	19,64	2010.07.19.	134,00	134	134	134	134	1
2010.08.13.	11:42:52	PANNUNION	120	300	36 000	142	-15,49	2010.08.10.	120,02	120	122	120	122	2 017
2010.08.17.	16:35:01	PANNUNION	139	1	139	125	11,20	2010.08.16.	139,00	139	139	139	139	1
2010.06.28.	09:02:13	PFLAX	416	500	208 000	470	-11,49	2010.06.25.	419,93	416	487	416	487	2 050
2010.08.09.	13:28:49	TVNETWORK	349	1	349	299	16,72		297,58	295	349	299	295	602

Fogyasztóvédelmi témavizsgálat több mint ötszáz intézménynél

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2010. július 30-tól fogyasztóvédelmi témavizsgálatot indított a pénzügyi piacok több mint 500 szereplőjénél. A vizsgálatba bevont bankoknál, banki fióktelepeknél, szövetkezeti hitelintézeteknél, pénzügyi vállalkozásoknál, biztosítótársaságoknál, befektetési vállalkozásoknál és alapkezelőknél a Felügyelet azt ellenőrzi fokozottan, hogy az intézmények lakossági ügyfeleiknek az általuk előre meghirdetett kondíciók és árak szerint nyújtják-e szolgáltatásaikat, s hogy az árak feltüntetése és felszámítása megfelel-e a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény előírásainak.

Az ellenőrzés a 2010. június 30. – december 31. közötti időszakot öleli fel. Az intézményeknél várható további helyszíni vizsgálatok elindítását befolyásolhatja az is, hogy a Felügyelet panaszkezelési és ügyfélszolgálati területeire érkeznek-e és ha igen, milyen ügyfélpanaszok fogalmazódnak meg egy-egy intézménnyel szemben, annak díjai, költségei, kamatai kiszabásával, megemelésével, bevezetésével kapcsolatban.

A **Felügyelet** azt is áttekinti, hogy e periódus alatt az érintett pénzügyi szervezetek milyen módon és mértékben hajtanak végre változtatásokat az általuk kínált termékek és szolgáltatások árában. A tendenciákról, a vizsgálat során szerzett tapasztalatokról a Felügyelet folyamatosan tájékoztatja a közvéleményt.

A **témavizsgálat** az érintett intézmények valamennyi tipikus, a lakosság számára kínált konstrukciójára kiterjed. Így gőrcső alá veszi a bankok, szövetkezeti hitelintézetek folyószámláit, bankkártyáit, betét- és hiteltermékeit, a pénzügyi vállalkozások hitelkonstrukcióit, a biztosítók élet- és nem-életbiztosítási kötvényeit, a befektetési alapkezelők és szolgáltatók esetében az értékpapírok adásvételéhez, tartós befektetési számla vezetéséhez, és további termékeihez kapcsolódó szolgáltatásokat.

2010. augusztus 2.

Kapcsolódó anyagok

[Sajtóközlemény: Fogyasztóvédelmi témavizsgálat több mint ötszáz intézménynél](#)

[9 K tábla](#)

[9 K tábla - kitöltési útmutató](#)

[Hitelintézetek adatszolgáltatása](#)

[30T tábla](#)

[30T tábla kitöltési útmutatója](#)

[Befektetési szolgáltatók adatszolgáltatása](#)

TÁJÉKOZTATÓ A HITELINTÉZETEK RÉSZÉRE AZ ADATSZOLGÁLTATÁS MÓDJÁRÓL

A PSZÁF közzéteszi a 2010. július 30-án indított fogyasztóvédelmi témavizsgálat eredményes lefolytatásához szükséges adatszolgáltatás tábláját és a vonatkozó kitöltési útmutatót, melyek elérhetők az Adatszolgáltatás/Hitelintézetek menüpont alatt.

TÁJÉKOZTATÓ A BEFEKTETÉSI VÁLLALKOZÁSOK, BEFEKTETÉSI SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐ HITELINTÉZETEK ÉS AZ ÁRUTÓZSDEI SZOLGÁLTATÓ SZERVEZETEK SZÁMÁRA AZ ADATSZOLGÁLTATÁS MÓDJÁRÓL

PSZÁF közzéteszi a 2010. július 30-án indított fogyasztóvédelmi témavizsgálat eredményes lefolytatásához szükséges adatszolgáltatás tábláját és a vonatkozó kitöltési útmutatót, amelyek az Adatszolgáltatás/ Befektetési szolgáltatók menüpont alatt érhetőek el.

Az első bírság a Magatartási Kódex megsértése miatt

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2 millió forint fogyasztóvédelmi bírság megfizetésére kötelezte a Porsche Bank Zrt.-t. A hitelintézet több esetben nem a Magatartási Kódex rendelkezései szerint járt el, így megsértette a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényt, illetve a hitelintézeti törvény (Hpt.) Kódexszel kapcsolatos rendelkezéseit is. A Felügyelet kötelezte a bankot, hogy szeptember 30-ig nyújtson be belső ellenőri jelentést a Kódex és a törvény betartásának ellenőrzéséről.

A mostani az első szankció annak a fogyasztóvédelmi témavizsgálatnak a kapcsán, amely az ez évtől hatályba lépett Magatartási Kódex előírásainak betartását tekinti át a piaci szereplőknél. A témavizsgálatot a Felügyelet 2010. március 24-én 30 lakossági hitelező pénzügyi intézménynél indította el ([Sajtóközlemény - Fogyasztóvédelmi témavizsgálatot indított a Felügyelet](#)).

A Felügyelet megállapítása szerint a Porsche Bank üzletszabályzata, valamint az általa ügyfelei számára kiadott hitelkérelmi dokumentumok – a Hpt.-t megsértve – nem tartalmazták, hogy a hitelintézet alávetette magát a Magatartási Kódexben rögzített szabályoknak. A bank ügyfélhitelekkel kapcsolatos Árazási Elveiből hiányoznak a Hpt-ben kötelezően meghatározott elemek, így például az, hogy kamatot, díjat vagy költséget csak az azokra ténylegesen hatást gyakorló ok miatt lehet módosítani. A Porsche Bank nem építette be szerződéses dokumentumába vagy belső szabályzataiba a nem, vagy késedelmesen teljesítő ügyféllel szembeni végrehajtási eljárás elkerülése érdekében alkalmazandó lépéseit, például az együttműködő ügyfelek esetében a tartozás végrehajtáson kívüli kiegyenlítése érdekében alkalmazandó eljárását.

Budapest, 2010. augusztus 13.

Kapcsolódó anyagok

[Sajtóközlemény: Az első bírság a Magatartási Kódex megsértése miatt](#)

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének FH-I/B-15/2010. számú, felügyeleti intézkedést és bírság kiszabását tartalmazó határozata a Porsche Bank Zrt. számára](#)

Fogyasztóvédelmi bírság az Allianz Banknak

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete határozatában 5 millió forint bírsággal sújtotta az Allianz Bank Zrt-t és azonnali hatállyal kötelezte a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezések betartására.

A Felügyelet fogyasztóvédelmi vizsgálata megállapította, hogy az Allianz Bank Zrt. ügynökei egy főiskolai nyári gólyatáborban az ott táborozó fiatalokkal – az ő számukra játékos vetélkedő egyik feladatának beállítva – lakossági bankszámlanyitási, bankkártya és telebank szolgáltatási szerződési igénylőlapot töltettek ki tavaly augusztusban. A hallgatók által kitöltött kérelmek alapján a hitelintézet több mint száz esetben ténylegesen meg is nyitotta a bankszámlákat.

A vizsgálat megállapította, hogy az Allianz Bank ügynökei félrevezető, nem megfelelő tájékoztatást nyújtottak a banki szolgáltatás kondícióiról és a kapcsolódó szolgáltatásokról, rontva ezzel a fogyasztók lehetőségét a szükséges információ birtokában való döntésre. Az ügynökök nyereménysorsoláson való részvételi lehetőséget is ígértek a fiataloknak, holott valójában nem volt semmiféle nyeremény.

Egyértelműen az agresszív kereskedelmi gyakorlat tényét bizonyította, hogy az üzletkötésekre a fiatalok szabadidejében, mintegy rábeszélő jelleggel került sor. A szerződés kötése olyan helyzetben valósult meg, amely jelentősen korlátozta a fogyasztóknak az áruval kapcsolatos választási, magatartási szabadságát. Ez az eljárás alkalmas volt arra, hogy olyan ügyleti döntésekre készítse a gólyatábor résztvevőit, amelyeket egyébként nem hoztak volna meg.

A Felügyelet a bírság összegének megállapításakor súlyosbító körülményként értékelte többek közt, hogy a jogszabálysértés nagyszámú fiatal, pénzügyekben alapvetően nem jártas, saját jövedelemmel nem rendelkező személyt érintett, akiket szabadidős tevékenységük során készítették döntésre. Enyhítő körülménynek számított viszont, hogy a bank együttműködött a felügyeleti vizsgálat során, illetve megtette a belső intézkedéseket a jövőbeni hasonló esetek elkerülésére.

Budapest, 2010. július 29.

Kapcsolódó anyagok

[Sajtóközlemény: Fogyasztóvédelmi bírság az Allianz Banknak](#)

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének PF-I/B-2341/2010. számú, felügyeleti intézkedést tartalmazó határozata az Allianz Bank Zrt. számára](#)

Sajtóközlemény fogyasztóvédelmi célvizsgálatról

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 3 millió forint fogyasztóvédelmi bírság megfizetésére kötelezte az AXA Bank Europe SA Magyarországi Fióktelepét, mert a bank megsértette az ügyfelek tájékoztatására vonatkozó jogszabályi előírásokat. A Felügyelet kötelezte a bankot, hogy szeptember 30-ig nyújtson be belső ellenőri jelentést a jogszabályok maradéktalan betartásának ellenőrzéséről.

A Felügyelet az AXA Bank Europe SA Magyarországi Fióktelepénél 2010. március 24-én fogyasztóvédelmi célvizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a bank a lakossági hitelezési tevékenysége során betartja-e a jogszabályi előírásokat. A Felügyelet helyszínen kívüli vizsgálatot és két, szűrőpróbaszerűen kiválasztott fiókban helyszíni ellenőrzést is végzett. A próbaügyellel többek között a szerződés kötést megelőző tájékoztatást vizsgálta az ingatlanfedezet mellett nyújtott lakáshiteleknel.

A Felügyelet megállapította, hogy a bank fiókjaiban nem volt megfelelő az ügyfelek tájékoztatása, nem lehetett megtalálni a fogyasztók számára fontos, a hitelintézeti törvényben meghatározott dokumentumokat: üzletszabályzat, szerződési feltételek, kamatok, szolgáltatási díjak, az ügyfeleket terhelő egyéb költségek listája, Panaszkezelési Szabályzat. A Felügyelet a hiányosságok megszüntetése mellett kötelezte a bankot, hogy 2010. szeptember 30-ig nyújtson be belső ellenőri jelentést a jogszabályok betartásának ellenőrzéséről.

A Felügyelet fokozott figyelemmel kíséri az ügyfelek megfelelő tájékoztatásának biztosítottságát a bank valamennyi fiókjában.

Budapest, 2010. augusztus 18.

Kapcsolódó anyagok

[Sajtóközlemény fogyasztóvédelmi célvizsgálatról](#)

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének FH-I/B-14/2010. számú határozata az AXA Bank Europe SA Magyarországi Fióktelepénél lefolytatott fogyasztóvédelmi célvizsgálat lezárásáról, felügyeleti intézkedés és bírság alkalmazásáról](#)

Vizsgálat magánnyugdíjpénztári átléptetések ügyében

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete fogyasztóvédelmi eljárást indított annak érdekében, hogy tisztázza: az egyik magánnyugdíjpénztár átléptetési gyakorlata során megsértette-e a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény előírásait.

A közelmúltban a Felügyeletre érkezett bejelentés szerint egy gazdasági társaság Északkelet-Magyarországon olyan állásinterjúkat szervezett, amelyen az érdeklődők számára a munkafeladat megismerésére előzetes, ingyenes tanfolyamot ajánlott fel. Az ajánlat szerint a jelentkezők az oktatást követően dönthetnek majd az állás elfogadásáról.

Az oktatáson résztvevőkkel azt közölték, hogy munkafeladatuk magánnyugdíjpénztári tagok tájékoztatása lesz a pénztárak hozamairól, illetve ők intézik majd az új pénztártagok beléptetését, átléptetését is. Ennek keretében „mintafeladatként”, a saját nevükkel, személyes adataikkal és aláírásukkal ellátott magánnyugdíjpénztári átléptési nyilatkozatokat töltettek ki velük. Az oktatás végén a résztvevők kérésük ellenére sem kapták vissza a dokumentumokat.

A történetek miatt bejelentést tevő magánszemély – és vélhetően más résztvevők – nem szándékoztak másik magánnyugdíjpénztárhoz csatlakozni, azonban a kitöltött nyilatkozatukat felhasználva a bejelentő átléptetése mégis megtörtént. A rendelkezésére álló információk alapján erősen valószínűsíthető, hogy törvénysértés történt. A Felügyelet ezért azonnal fogyasztóvédelmi eljárást indított az ügyben. Az ügy részleteinek teljes körű tisztázását követően a Felügyelet a fogyasztóvédelmi eljárást lezáró határozatáról tájékoztatja a közvéleményt.

A Felügyelet kiemelt figyelemmel kezeli a magán-nyugdíjpénztári átléptetések kérdését a felügyelt intézmények között tekintettel arra, hogy több esetben is gyanús, megtévesztő, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat kérdését feszegető átléptetésekről szerzett tudomást.

Budapest, 2010. augusztus 6.

[Sajtóközlemény: Vizsgálat magánnyugdíjpénztári átléptetések ügyében](#)

Szakmai konzultáció a biztosító egyesületekről

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete nyilvános vitára bocsátja a biztosító egyesületek szervezeti formájával kapcsolatos hosszú távú kockázatokról készített tanulmányát, s a problémák megoldásának általa javasolt módjáról. A tanulmányhoz a Felügyelet várja mindenki hozzászólását (egyénekét és szervezetekét egyaránt), akinek az itt kifejtett gondolatokkal kapcsolatban véleménye van. Kérjük, hogy ezeket a hozzászólásokat kizárólag elektronikusan, a konzultacio@pszaf.hu címre küldjék el, legkésőbb 2010. szeptember 20-ig. A levél címében kérjük, tüntesse fel a „biztosító egyesületek szabályozása” kifejezést!

JAVASLAT A BIZTOSÍTÓ EGYESÜLETEK SZABÁLYOZÁSÁNAK ÁTALAKÍTÁSÁRA

A PÉNZÜGYI SZERVEZETEK ÁLLAMI FELÜGYELETÉNEK NYILVÁNOS VITAANYAGA

BEVEZETÉS

A magyar biztosító egyesületek a magyar biztosítási piac kicsiny, de fontos részét teszik ki. Az elmúlt időszakban, néhány esetben ugyan szükség volt biztosító egyesületekkel szembeni határozott felügyeleti fellépésre, de jelenleg – a korábbi fellépések eredményeként is – a biztosító egyesületi szektor jellemzően stabil, jól működő intézményekből áll. Mivel így rövid- és középtávon – a mostani tudásunk szerint – semmi nem veszélyezteti a biztosító egyesületek működését, a velük szerződő, illetve más kapcsolatban lévő ügyfelek érdekeit, ezért alkalmas az idő arra, hogy a velük kapcsolatos lehetséges hosszú távú veszélyekről vitát indítsunk, s a vita eredményeként szabályozási változtatásokra is sor kerüljön. A Felügyelet ezért úgy döntött, hogy a biztosító egyesületi formával, illetve annak jelenlegi szabályozásával kapcsolatos megállapításait jelen elemzés keretében nyilvános vitára bocsátja, s a vita eredményeként alakítja ki végleges álláspontját a teendőkről, s tesz javaslatot az illetékes döntéshozók számára a szükségesnek talált szabályozási változtatásokról.

Az itt következő elemzésben felvetett problémák némelyike – általában bizonyos módosításokkal – felvethető néhány más pénzügyi intézményi formával szemben is (erre az anyagban történnék is utalások), de elemzésünket most tudatosan a biztosító egyesületi formára korlátoztuk.

A PROBLÉMA: A SZERVEZET KOCKÁZATA - A VÉGSŐ GARANTŐR HIÁNYA

A magyar biztosítási egyesület – hosszú távon, és összehasonlítva más típusú pénzügyi intézményekkel – bizonyos esetekben némileg nagyobb kockázatu szervezettípus. A kockázat alatt azt értjük, hogy ha egy egyesület sorozatos rossz pénzügyi döntések és/vagy folyamatos „pechséria” miatt egy „pénzügyi lejtőre” kerül, akkor egy idő után senkinek sem lesz érdeke, hogy azt megmentse, sőt a tagok számára ilyenkor sokkal inkább az egyesület elhagyása, mintsem a megmentése az érdeke. Így a „lejtőre” került egyesület végigcsúszik ezen a lejtőn. Másképp fogalmazva: a pénzügyi nehézségekkel küzdő egyesület esetében sokkal inkább pozitív, mint negatív visszacsatolási mechanizmusok lépnek életbe, vagyis a nehézségek egy idő inkább növekedésre hajlamosak, mintsem, hogy azok csökkentésére irányuló mechanizmusokat (vagyis lényegében egy tőkeinjekciót) indítanának be. Egy ilyen tőkeinjekciót adni egy bajban lévő egyesület számára szinte senkinek nem éri meg, mert ezért sem irányítói, sem tulajdonosi jogokat nem kap, az egyesület szervezeti formája és non-profit jellege miatt. Összességében azt lehet mondani, hogy – szemben más intézményi formákkal – az egyesületi forma mögül hiányzik a „végső garantőr”. Ez egyébként azt is jelenti, hogy a csődbe jutott biztosító egyesületek veszteségeit külsősök, ügyfelek, károsultak, illetve az adófizetők viselnék végső soron, vagy olyan garancia alapok, amelyekben az egyesületek hozzájárulása nem az igénybevétel valószínűségével arányos. Ehhez járul még az a probléma is, hogy a biztosító egyesületek felszámolása lényegében szabályozatlan.

A fenti állítás egyfajta új fogalomként hozza be a „végső garantőr” fogalmát. A különböző típusú pénzügyi intézményekben ez a végső garantőr más és más, illetve a végső garancia működése is különböző. Elemzésünkben ezért először áttekintjük a végső garantőr, illetve a végső garancia működésének lehetséges mechanizmusait, a „végső garantőr sémákat”. Ezek után megállapítjuk, hogy mely végső garantőr sémák alkalmazhatók rendszerszerűen Magyarországon (vagyis elképzelhető, hogy bizonyos sémák más országokban, az ottani speciális körülmények miatt működnek, de itthon nem), s ezt összehasonlítjuk a jelenlegi szabályozással, s ezáltal próbáljuk a szabályozás hiányosságait felderíteni. Végül jelezzük, hogy a szabályozási hiányosságok felszámolásának milyen útjait látjuk.

LEHETSÉGES VÉGSŐ GARANTŐR SÉMÁK

A lehetséges garantőr sémák alapvetően a garantőr személyétől függenek. Ez lehet:

1. az ügyféltől elkülönült tulajdonos
2. az ügyfél (mint tulajdonos) maga
 - a. nincs garancia
 - b. kikényszerített garancia van
3. egy külső garantőr, mint:
 - a. „szponzor”
 - b. különleges üzleti partner (pl. biztosító esetében egy viszontbiztosító)
 - c. egy erre hivatott garanciaalap
 - d. az adott piac szereplői összességében
 - e. az állam (implicite vagy explicite)

Az egyes sémák működésének a logikája az alábbi. A sémáknak igyekeztünk a séma lényegét kifejező nevet adni:

A „profitérdekeltségi” séma

Ha az ügyféltől elkülönült a tulajdonos, akkor a tulajdonos motivációja, hogy az adott tevékenységet végezze, gazdasági kell, hogy legyen, vagyis nyereséget (profitot) akar realizálni akár folyamatos jövedelem formájában, akár úgy, hogy eladja (eladhatja) a részeseését a vállalkozásban. Ekkor mindenképpen profitérdekelte szervezetekről van szó. A pénzügyi intézmények esetében ez vagy gazdasági társaságot (elsősorban részvénytársaságot) vagy szövetkezetet jelent. Mindegyik esetében vannak tényleges tulajdonosok, akik részesülnek az intézmény nyereségéből, s adják-vehetik a tulajdonrészüket.

Probléma esetén, vagyis amikor a pénzügyi intézmény által vállalt szolgáltatást a meglévő bevételekből nem tudják teljesíteni, akkor ezek az intézmények a tulajdonosok által beadott (vagy a nyereségből visszaforgatott, de az lényegében ugyanaz!) tőkéből finanszírozzák a veszteséget, vagyis garantálják az ígért szolgáltatást. Természetesen ez a tőke sorozatos veszteségek esetén elfogyhat (vagy a szolvencia-szabályozást is figyelembe véve: az előírt mérték alá csökkenhet), ezért vetődik fel a kérdés, hogy ekkor ki garantálja a szolgáltatást, vagyis felvetődik a végső garantőr kérdése. A végső garantőr ilyenkor is a tulajdonos, vagy tulajdonosok, akik a veszteségre felhasznált tőkét valamilyen pótlólagos befizetés formájában pótolják. Ezt azért teszik, mert nem akarják elveszíteni addigi befektetésüket, vagyis ösztönözve vannak a befizetésre. Amennyiben az ösztönzés megvan, de a befizetési képesség hiányzik, akkor sincs feltétlenül gond, mert meg lehet változtatni a tulajdoni arányokat, új tulajdonost lehet bevonni, el lehet adni a tulajdonrészt, mert az értéket képvisel, vagyis végső soron az intézmény garanciát nyújtani képes tulajdonosok kezébe kerül lényegében a piaci mechanizmus normál működése révén.

Magyarországon az összes bank ilyen intézményi formában működik (vagyis vagy rt., vagy szövetkezet). Így működnek a tőkepiacra lévő intézmények, a biztosító részvénytársaságok és (működnek, ha lennének) a biztosító szövetkezetek.

A „lenyeljük a veszteséget” séma és alsémái

Ha a tulajdonos rendszerszerűleg maga az ügyfél (tehát nem azért mert esetleg például néhány részvény erejéig tulajdonos a számlavezető bankjában), akkor nem logikus, hogy a cég (a tulajdonosoknak fizetendő) profitért dolgozzon (bár a jövedelmező működés természetesen fontos számára) – legalábbis ha minden ügyfél tulajdonos, s nincs kétfajta, egy „tulajdonos” ügyfél és egy „csak ügyfél” ügyfél. Vagyis ilyen cégeknél a nonprofit működés a logikus. Ha viszont nincs profit, akkor nem működik a fenti profitérdekeltségi séma, vagyis a veszteségek végső viselője nem lehet a racionális, önérdekét követő, profitérdekelte tulajdonos, mert az ügyfél-tulajdonos (szokták „tag”-nak is nevezni) nem ilyen. Ilyenkor – más lehetőség híján (logikus szabályozást feltételezve) – az ügyfél-tulajdonosnak magának kell lenyelnie a veszteséget. Erre logikailag kétféle módszer kínálkozik: a veszteséget az ügyfeleknek járó szolgáltatásra terítik, vagyis arányosan csökkentik a szolgáltatást, vagy pótbefizetést vetnek ki a tagokra.

A „nincs garancia” sémája

Az első megoldás azt jelenti, hogy az intézmény semmit nem garantál az ügyfeleknek abból a megfontolásból, hogy az ügyfelek egyben a garantőrök is, tehát saját maguknak kellene garantálni a szolgáltatást, ami fából vaskarika. Ilyen elven működnek a magyar pénztárak², ahol semmiféle szolgáltatási garancia nem működik. Ez a nyugdíjpénztárak esetében a tőkegyűjtési szakaszban lényegében semmilyen problémát nem okoz (bár a válság idején a garancia hiányát azért a tulajdonos-ügyfelek zokon vették, mert ők hajlamosak saját magukat inkább egyszerű ügyfélnek tekinteni, amiatt maga az állam vezetett be egyfajta végső garanciát itt, jelezve, hogy ez a séma nem minden helyzetben kielégítő). A biztosító egyesületek szabályozásában ez a lehetőség, egészen 2009-ig, szabadon választhatóként szerepelt, ami nem volt kielégítő megoldás. Megjegyzendő, hogy a pénztárak szabályozása – a fent idézeten felül – sem problémamentes abból a szempontból, hogy a járadékos szakaszban a garancia nélküli járadék nyújtása nem igazán vonzó a tagok számára, másra viszont a pénztárak nem képesek, vagyis a pénztárak esetében is felvetődik – igaz a konkrét járadékszabályozástól függően –, hogy jó megoldás-e esetükben a „nincs garancia sémája”?

A nincs garancia séma biztosan nem alkalmazható olyan konstrukcióknál, ahol a jogviszonyban külső felek is érintettek. A legfontosabb ilyen példa a felelősségbiztosítás (minősített esete a kötelező felelősségbiztosítás). Itt nyilvánvaló nem kielégítő megoldás, ha probléma esetén a károsult ügyfélnek (aki nem a biztosító tulajdonos-ügyfele) kisebb szolgáltatást fizetnek, mert az intézményben nincs elég pénz. Ekkor csak a másik lehetőség, a pótbefizetés jöhet szóba.

A „kényszer” sémája

A pótbefizetés nyilvánvalóan kellemetlen dolog, ezért az nem lehet szabadon választható csak kötelező. Kétfajta kötelezés képzelhető el: informális és formális. Az informális kötelezés esetében a többi tag gyakorol nyomást minden egyes tagra, hogy teljesítse a rá jutó befizetést. Ez akkor működik, ha a tagok jól ismerik egymást, s eleve valamilyen közösséget alkotnak, ahol egymásnak kölcsönösen lekötelezettjei, s ahol ezért senki sem akarja felrúgni a közösség normáit (vagy, ha mégis megteszi, a közösség tagjainak vannak eszközeik, amivel ezt megtorolhatják). Ezekbe a közösségi normákba beletartozik az ilyen pótbefizetési kötelezettség teljesítése is. Ez – az átláthatóság (tehát a többi tag kontroll-lehetősége) miatt - eleve csak speciális (vagyis jól meghatározott) célú pénzügyi szervezet és kis létszámú közösség esetében működik.

Nagyobb létszám esetében csak a formális kötelezés működik, vagyis a szükség esetén történő pótbefizetést vagy a törvény írja elő minden tagra, vagy a szervezet mindenkire vonatkozó alapszabálya (vagy a legjobb: a törvény alapján az alapszabály). Vagyis ilyenkor a kényszer fontos szerephez jut, ezért is nevezzük ezt a megoldás a „kényszer” sémájának.

A legfontosabb ilyen séma alapján működő pénzügyi intézmény a kölcsönösségi biztosító. Ilyen intézmény – összességében - Magyarországon nincs. Szokás ugyan a szó szerint kölcsönösségi biztosítót jelentő angol „mutual” kifejezést „biztosítási egyesületnek”, vagyis egy létező magyar biztosítási szervezet-típusnak fordítani, de ez nem korrekt, ugyanis a magyar jog a biztosító egyesületek szabályozásában nem konzisztens, s egyféle „tapogatózó” szabályozást valósít meg. Egészen 2009-ig a biztosító egyesület szabadon dönthette el, hogy alkalmaz-e pótbefizetést, vagy sem. Ez nyilvánvalóan nem volt jó megoldás, mert a következőhöz vezet:

1. amíg nincs gond, addig a biztosító egyesületek nem írják elő tagjaiknak a pótbefizetést. A magyar gyakorlatban az egyesületek erre a passzusra nem sok gondot fordítottak egészen 2005-ig, általában szerepelt az alapszabályban, de nem használták. Ekkor azonban a kötelező gépjármű felelősségbiztosítást (KGFB-t) árusító biztosító egyesületekben a biztosító részvénytársaságok egyre nagyobb konkurenciát kezdtek látni, s elkezdtek felhívni az egyesületbe átlépést fontolgató ügyfeleik figyelmét erre a szakaszra. Ennek hatására az összes KGFB-t művelő biztosító egyesület kivette alapszabályából ezt a lehetőséget (s csak a 2009-ben hatályba lépő törvénymódosítás hatására tették ezt oda vissza).
2. amikor gond van, akkor már senki sem fogja megszavazni a pótbefizetést – gyakorlati példa egy biztosító egyesület csődje 2008-ban, ahol a közgyűlés nagy többséggel leszavazta ezt az indítványt. Ekkor ugyanis az érintett tagoknak sokkal inkább racionális megoldás az egyesületből való kilépés, mint az egyesület megmentése, hiszen a megmentésből sok hasznuk nincs, de azonnali áldozatot igényel tőlük.

Vagyis a magyar biztosító egyesület ezek miatt a legutóbbi időkig nem voltak kölcsönösségi biztosítónak tekinthetők, mert hiányzott belőlük a végső garantőr. Ugyanakkor a jelenlegi megoldás még mindig nem tekinthető tökéletesnek.

A „külső garantőr” séma és alsémái

A külső (végső) garantőr - amit a régebbi népi képzetben leginkább egy „amerikai nagybácsi” testesített meg, akihez pénzügyi nehézség esetén fordulni lehetett, s akinek (a mi elvárásainkhoz és problémáinkhoz képest) végtelenül mély a zsebe – többféle lehet. Az alábbiakban az egyes alsémákat részben az adott típus leggyakoribb konkrét megtestesítőjéről neveztük el.

A „munkáltatói” séma

Gyakran a munkáltatók a dolgozóiknak (esetleg egyesületek, kamarák, szakszervezetek a tagjaiknak) juttatott, munkabéren kívüli egyéb juttatásokra egy általános vagy több speciális intézményt hoznak létre. Ezeket ellátják a munkavégzéshez szükséges eszközökkel, esetleg tőkével, és a juttatások fedezetéhez szükséges pénztartalékokkal. Ezeknek a pénztartalékoknak nem szükséges pontosan megegyezniük a vállalt juttatások várható jelenértékével, lehet annál kisebb is, ha – mint ebben az esetben – ott van a munkáltató, mint „szponzor” a szolgáltatások végső garánciójaként. Vagyis ilyenkor elég, ha egyszerre csak rövid-és középtávon elegendő pénzt tesz be az intézménybe a munkáltató, hiszen a szolgáltatások teljesítését nem (csak) a speciális intézmény tőkéje és szolgáltatási tartalékai, hanem egyfajta kifogyhatatlan (?) pénzforrással rendelkező (az intézmény számára) külső garantőr biztosítja. Ilyen pénzügyi intézmény gyakorlatilag nincs a magyar piacon. Az EU direktíva hatására létrehozott foglalkoztatói nyugdíjintézmény ilyen lenne, de olyan még nem jött létre nálunk. Az önkéntes- és magánnyugdíjpénztárak elvileg nem ilyenek, bár – némileg inkonzisztensen – kacérkodnak a külső szponzor gondolatával (vö. „vállalati pénztárak”), s ez a motívum a szabályozásban is megjelenik. Igaz a DC jelleg miatt ennek esetükben nincs nagy jelentősége, mert itt nincs szolgáltatási garancia (vagyis itt a „nincs garancia” séma érvényes). Az öngégyező pénztárak is ilyesmi szervezetek lehetnének, de a magyar törvény azokat sem rendelte egyértelműen egy szponzorhoz.

A „viszontbiztosítói” séma

A külső szponzor néha egy nagy üzleti partner. Pénzügyi intézmények esetében erre leginkább némely magyar biztosító egyesület és egy nagy viszontbiztosító kapcsolatát lehetne példaként felhozni, ahol a viszontbiztosító egyesület által a pénzügyi viszontbiztosítási szerződés révén nyújtott implicit hosszú távú kölcsön segítette túlélni az egyesület nehéz életszakaszát. Egy ilyen kapcsolat a nagy üzleti partner számára kockázatos és mély bizalmon alapul, ezért egy szolvenciarendszer szempontjából véletlenszerű, a rendszerbe nem beleilleszhető elemnek tekinthető. Pénzügyi viszontbiztosítást ugyanis általában csak biztosítói csoporton belül

szokás nyújtani, külső üzleti partnernek kevésbé. Még kevésbé olyan intézményeknek, ahol az adósságot nem lehet egyértelmű tulajdonosokhoz rendelni az intézmény csődje esetén. Így egy ilyen garantőrrel azt mondhatjuk, hogy jó, ha van, de nem biztos, hogy egy már nehéz helyzetben lévő egyesület számára adódik ilyen lehetőség, illetve biztos, hogy ha már nagyon nehéz helyzetben van, akkor már nem akad ilyen partner.

A „felelősség szétterítésé”-nek a sémája

A külső garantőr lehet egy az érintett intézmények által felállított garanciaalap is. Ezzel kapcsolatban a következő eseteket különböztetünk meg:

1. A garanciaalapot olyan intézmények állították fel, ahol működik a profitérdekeltségi séma vagy a lenyeljük a veszteséget séma. Ilyen esetekben ezért a garanciaalap nem elsődleges, hanem pótlólagos garanciát ad. Ilyenkor a garanciaalap haszna megkérdőjelezhető, hiszen az gyengíti az elsődleges garantőri motivációt, vagyis erős morális kockázatot okoz (káromat a többiek terhére számolhatom el, ezért a szükségesnél kevésbé vagyok óvatos). A létező garanciaalapokat ezért ennek ellenére, e problémák tudatában, politikai megfontolásokból szokták felállítani.
2. A garanciaalapot vegyesen hozták létre olyan intézmények, ahol működik a fenti kettő séma közül valamelyik, s olyanok, ahol egyik fenti séma sem működik. Ekkor valójában az történik, hogy a garantőr azoknál az intézményeknél is azok lesznek, akik az első két típusú sémát működtető intézmények garantőrei. Vagyis itt egyfajta keresztfinanszírozás történik az önálló garantőri sémával rendelkező intézmények és az ezzel nem rendelkezők között. Ez részben méltánytalan, részben pedig az önálló garantőr sémával nem rendelkezőket felelőtlen magatartásra ösztönzi (morális kockázat), ezért ez sem tekinthető megfelelő megoldásnak.
3. A garanciaalapot kizárólag olyan intézmények hozzák létre, amelyek nem rendelkeznek önálló garantőri sémával. Ez kiegészíthet egy-egy intézményt, ha nem az érintett piacot egyszerre érintő sokk éri azt, de nem védi ki a szisztematikus kockázatot, vagyis ha egyszerre éri ezeket az intézményeket sokk. Ilyen sémára példa a pénztárak garancia alapja, ami viszont ebben a konkrét esetben szinte semmit nem garantál.

Összességében tehát ez a megoldás sem tekinthető rendszerszerűen alkalmazható megoldásnak.

Az „iparági reputáció védelmének” a sémája

Többször előfordul, hogy egy kisebb, vagy nagyobb intézményt a többi iparági szereplő ment meg a csődtől abból a célból, hogy megmentse az adott iparág reputációját, illetve a csőd esetleges továbbgyűrűző hatásai alól mentesítse magukat. A leghíresebb példa 1998-ban az LTCM példája volt a tőkepiacon. Egy ilyen mentőakció szükségszerűen ad-hoc jellegű, nem mindig működik – leghíresebb példa erre a Lehmann Brothers csődje. Emiatt, a megoldás nem tekinthető rendszerszerű védelemnek, bár el lehet képzelni olyan helyzetet, ahol olyanként működik. Erre legjobb példa a némely országban működő kölcsönös biztosítók hálózata, amely szövetkezik arra, hogy baj esetén (ez értelemszerűen csak elszigetelt, egyes intézményeket, s nem az egész szektort szisztematikusán érintő probléma lehet) kiegészítsék egymást, akár úgy is, hogy felajánlják az összeolvadást egy jó pénzügyi helyzetben lévő intézménnyel. Egy ilyen megoldás csak ott tud működni, ahol erős kölcsönösségi biztosítói szektor van. Magyarországon nem ez a helyzet, ezért az iparági reputáció védelmének ez a specifikusabb alváltozata sem tekinthető rendszerszerű megoldásnak.

A „végső garantőr” sémája

Természetesen mindenfajta baj esetén, egyfajta pénzügyi „jolly jokerként” garantőrnek ott van az állam, vagyis az adófizetők összessége. Ez általában nem kívánt végső fejlemény, nagyon gyakran a rossz szabályozás eredménye, illetve jele, amit ezért célszerű elkerülni. Az állam ilyen garantőri szerepe – az előbbiektől is – a leggyakrabban implicit, tehát általában nem vállal explicit garanciát egy (nem állami tulajdonban lévő) pénzügyi intézmény csődjéért (illetve annak elkerüléséért), de sokszor feltételezhető, hogy baj esetén közbe fog lépni. Ez általában akkor történik meg, ha az adott intézménynek túl nagy a rendszerkockázata, azaz túl sok embert, vagy intézményt érintene negatívan a csődje. Ezt a jelenséget hívják angolul TBTF-nek („too big to fail”), s a mostani válság egyik legfontosabb tanulsága, hogy a jelenség, vagyis az állam implicit garanciája olyan mértékű morális kockázatot (vagyis felelőtlen, kockázatos magatartást) okoz, hogy ezt a jelenséget mindenképp el kell kerülni. Vagyis az állam garantőri szerepével kapcsolatban – annak ellenére, hogy az létezik, és létezni fog – mindent el kell követni, hogy az ne legyen rendszerelem a garanciarendszerben.

A RENDSZERSZERŰEN HASZNÁLHATÓ VÉGSŐ GARANTŐR SÉMÁK

Ahogy azt már a fentiekben is jeleztük az egyes végső garantőr sémáknál, vannak olyanok, amelyek rendszerszerűen használhatók, s olyanok, amelyek nem. Rendszerszerűen használható az, ahol nincs szerepe a véletlennek, illetve ahol nem merül fel súlyos morális kockázat. Az alábbiakban összefoglaljuk, hogy a fentiekben, ebből a szempontból milyen eredményre jutottunk. A rendszerszerűen használható megoldások másképp azt jelentik, hogy a szabályozásban ezekre lehet támaszkodni, a nem rendszerszerűeket viszont a szabályozás szempontjából figyelmen kívül célszerű hagyni (bár nem kell kifejezetten akadályozni a működésüket).

Táblázatosan összefoglalva a fentieket az alábbi képet kapjuk. Az ábrában szürkével jeleztük a rendszerszerűen használható sémákat:

A séma	Az alséma	Garantőr	Motiváció
A profit-érdekeltségi séma		Tulajdonos	Profit. Nem hagyja veszni az addigi befektetését, ami jövedelmet hoz neki, vagy amit el tud adni.
Lenyeljük a veszteséget	Nincs garancia séma	az ügyfél, mint tulajdonos	automatikus működés
	A kényszer sémája		kis létszám esetén informális, nagy létszám esetén formális (jogi) kényszer
A külső garantőr	A munkáltatói séma	munkáltató	a munkavállaló explicit garanciát vállal az általa működtetett, elkülönült pénzügyi intézményként működő munkavállalói jóléti intézmények kötelezettségeiért (foglalkoztatói nyugdíjintézmény, stb.)
	A VB séma	nagy üzleti partner	bizalom az üzleti partner menedzsmentjében és hosszú távú üzleti lehetőségeiben
	A felelősség szétterítése	garanciaalap	nem egyértelmű, nagy a morális kockázat veszélye
	Az iparági reputáció védelme	az iparág többi cége	az iparági reputáció védelme, a többieket érintő tovaggyűző hatások kivédése
	A végső garantőr	az állam	a tovaggyűző hatások kivédése, állampolgárok, mint ügyfelek védelme

Tehát rendszerszerűen használható a profitérdekeltségi séma és a lenyeljük a veszteséget séma (bár ez utóbbinak megvannak a maga korlátai, amit a továbbiakban még jelzünk), s a külső garantőr sémák közül a munkáltató alséma.

Nem rendszerszerűen alkalmazható a VB (al)séma, hiszen a szabályozás nem tudja előírni azt, hogy a biztosító egyesületeknek legyen olyan viszontbiztosítási partnerük, aki fantáziát lát annak működésében, s megbízik a menedzsmentjében. Ugyanilyen esetleges, hogy az iparág meg akarja-e védeni a reputációját, vagy sem. Valószínűleg minél nagyobb a probléma, s minél inkább elszigetelhető az a többiek működésétől, annál kevésbé. Kölcsönösségi biztosítók hálójára pedig nálunk – megfelelő számú ilyen intézmény híján – nem tud működni. A felelősség szétterítése és az állam felelősségvállalásának explicitté tétele pedig olyan erős morális kockázatot eredményez, ami miatt célszerűbb, ha ezeket a megoldásokat a szabályozó megpróbálja elkerülni, vagy csak kiegészítő szerepet ad nekik.

A PÉNZÜGYI INTÉZMÉNYEK MAGYARORSZÁGI SZABÁLYOZÁSA – MILYEN SÉMÁKAT HASZNÁLUNK?

Érdemes áttekinteni a végső garantőr szempontjából a magyar pénzügyi intézmények működését és szabályozását. Ez már azért sem haszontalan, mert tovább tudjuk finomítani a fenti megállapításainkat, s az abból adódó, a teendőkre vonatkozó következtetéseket.

A magyarországi pénzügyi intézményeknél túlnyomóan a profitérdekeltségi sémát alkalmazzák. Kivétel ez alól a

- biztosító egyesület
- önkéntes kölcsönös biztosító pénztár (nyugdíj, egészség és önszegélyező)
- magánnyugdíjpénztár

A pénztárak által használt sémák

Az önkéntes pénztárak a „nincs garancia” sémában működnek, ami koherens megoldásnak tekinthető, hiszen a pénztárak ügyfelei és tulajdonosai egybeesnek, vagyis non-profit alapon működnek. Ez viszont azt jelenti, hogy a nyugdíjpénztár csak tőkegyűjtést és egyösszegű szolgáltatást vagy ütemezett pénzkivonást végezhet, az egészség és önszegélyező pénztárak pedig – más fogalmakkal jelölve – lényegében ugyanezt: a tagdíjak gyűjtését és rendszeres vagy rendszertelen egyéni felélését. Ez azt is jelenti, hogy lényegében – nevükkel ellentétben – biztosítási jellegű szolgáltatást nem végezhetnek. Ez a nyugdíjpénztárak esetében leginkább az életjáradéknál vetődhetne fel, az egészségpénztárnál pedig az egészségbiztosításnál.

A magánnyugdíj-pénztárakra lényegében ugyanaz mondható el, mint az önkéntes nyugdíjpénztárakra azzal az eltéréssel, hogy ott van két kiegészítő garantőr is: a többi nyugdíjpénztár (ld. garanciaalap) és az állam (a 2010-ben, a válság hatására bevezetett, a futamidő egészére szóló reálérték-tartásának garanciája, amennyiben arra a garanciaalap nem lenne elegendő).

Összességében, ha belenyugszunk abba, hogy biztosítási jellegű szolgáltatást ezek az intézmények nem nyújthatnak, a garantőr szempontjából nincs különösebb probléma ezekkel az intézményekkel. Ugyanakkor nem biztos, hogy más szempontból nem vehető fel kifogás velük szemben, illetve megkérdőjelezhető, hogy érdemes-e olyan elkülönült intézményrendszert működtetni, amely nem képes nyújtani azokat a szolgáltatásokat, amelyeket funkciójuk (és nevük) sugall.

A biztosító egyesületek által használt séma

A koherencia nem mondható el a biztosító egyesületről, aholis – a legutóbbi időkig - lényegében egyik garantóri séma sem működött, vagyis az ebből a szempontból problémás szabályozású intézmény. A biztosító egyesületek – tulajdonos és profitmotívum hiányában - lényegében csak a „lenyeljük a veszteséget” séma két alsémáját tudják alkalmazni (a többi séma nem alkalmas a rendszerű alkalmazásra, a munkáltatói séma kivételével, ami itt csak nagyon speciális esetekben merülhet fel). A „lenyeljük a veszteséget” séma gyakorlati alkalmazhatósága azonban máshogyan merül fel a kis és a nagy egyesületek esetében.

A kis (elsősorban mezőgazdasági jellegű) biztosító egyesületek lényegében bármelyiket alkalmazhatnák, de valamelyiket (esetleg a kettő közötti választást, vagy azok egyfajta kombinációját) kötelezően elő kell írni nekik (ami mára összességében megtörtént). Meg kell jegyezni, hogy mind a károk egy részének „lenyelése”, mind a pótbefizetés lényegében a biztosítók felosztó-kirovó (vagy kárfelosztó) rendszerű működésének a tartozékai, amivel kapcsolatban a Bit. 2. § (1) c) kimondja, hogy „E törvény hatálya nem terjed ki: ... a biztosítás azon módszerére, amelyben a veszélyközösség tagjai arra vállalnak kötelezettséget, hogy ha a veszélyközösség tagjának meghatározott káresemény folytán anyagi szükséglete keletkezik, azt egymás között utólag felosztják, és a tagokra kirójják a rájuk eső részt (felosztó-kirovó rendszer)”. Tehát a Bit. elvileg tiltja a kárfelosztó rendszer alkalmazását, bár a törvény megfogalmazása csak a felosztó-kirovó rendszer legkezdetlegesebb formáját írja le. Ebből a szempontból is inkonzisztens a törvény, mert amúgy az egyesületek vonatkozásában – korábban önkéntes alapon, ma kötelezően – megengedi, illetve előírja mindkét módszert.

A nagy biztosító egyesületeket viszont a „lenyeljük a veszteséget” séma két alsémájának alkalmazhatósága szempontjából két csoportba bonthatjuk. Az egyik esetében – ahol harmadik személy nem érintett, például életbiztosító egyesületekben – alkalmazható, sőt alkalmazandó a „nincs garancia” séma. Itt azonban ezt elő kellene írni, vagy másképp megtiltani az egyesületnek, hogy garanciát adjon a tagjai részére. Sajnos ezt nem csak a törvényalkotó nem ismerte fel, s van olyan életbiztosító egyesület, amely ad a tagjai részére kamatgaranciát. Elvileg persze itt is felvethető lenne a garancia + kötelező pótbefizetés megoldás, de ez fából vaskarika lenne, vagyis az egyesület a tagoknak (vagy ami még rosszabb: a tagok egy részének) garanciát ad, amit, ha nem tud teljesíteni, ugyanazokra a (vagy ami még rosszabb: nem csak az érintett) tagokra hárít.

A nagy egyesületek másik csoportja, a felelősségbiztosító (vagy felelősségbiztosítást is nyújtó) egyesületek esetében viszont a „nincs garancia” séma nem alkalmazható, hiszen itt harmadik személy is érintett. Ezeknél elvileg csak a „kötelezés” sémája (kötelező pótbefizetés) működhetne, de ezzel szemben gyakorlati problémák vethetők fel. Megfontolandó ugyanis, hogy az ilyen rendkívüli befizetések behajthatósága egy bizonyos taglétszám fölött már problematikus lehet, illetve a pereket, stb. is beleszámítva túlságosan elhúzódhat, illetve túl sokba kerülhet, vagyis nagylétszámú felelősségbiztosítási egyesületeket probléma esetén nem biztos, hogy megmenti, vagy időben megmenti egy ilyen pótbefizetési lehetőség. A tapasztalatok szerint – mint már azt említettük – a pótbefizetési kötelezettség az egyesületeknek sem előnyös üzletileg, vagyis alkalmas arra, hogy elriassa tőlük meglévő és potenciális ügyfélkörük egy részét.

A garantőr szabályozásával kapcsolatos problémák a biztosító egyesületeknél

Tehát a magyar biztosító egyesületeknél, a legutóbbi időkig hiányzott a végső garantőr, nem működött egyik garantóri séma sem. Az utóbbi időben bevezetett „lenyeljük a veszteséget” sémával kapcsolatban pedig a nagy egyesületek esetében elvi és gyakorlati problémák vethetők fel, amit előbb tárgyaltunk.

Érdemes röviden összefoglalni, hogy a végső garantőr hiánya milyen problémákat okoz. Az egyesületnél, mivel nincs tulajdonos, ezért az súlyos pénzügyi probléma esetén biztosan csődbe megy, mert senkinek nem éri meg tőkével kiegészíteni azt, hiszen befektetése nem lesz elismerve sem irányítási joggal, sem nyereséggel, sem semmi mással. A súlyos pénzügyi probléma keletkezhet akár egy különösen rossz üzleti év, vagy sorozatos veszteségek miatt, vagy egy-két váratlan – a VB védelmen felüli - nagy kár miatt is – összességében: ha a veszteség túllép egy bizonyos kritikus mértéket. A sok kis még formálisan sem tulajdonos tagnak pedig sokkal célszerűbb megoldás egyszerűen cserbenhagyni az intézményt, mint megmenteni azt. A megmentéshez amúgy is minden tagnak a közös egyértelmű akarata kellene, ami viszont – egy nagyon alacsony létszám fölött már - biztos illúzió. Ugyanígy problematikus a „kényszer” sémájának alkalmazhatósága, vagyis a pótbefizetés. Tehát ebben a formában nem működik a profitérdekelt biztosító társaságok negatív visszacsatolása, miszerint baj esetén a tulajdonosok tőkét töltenek a cégbe (esetleg új, tőkeerős tulajdonosokat vonnak be, vagy eladják a céget egy ilyennek), ehelyett, egy pozitív visszacsatolás lép életbe, vagyis ha egy ilyen cég lejtőre kerül, biztosan csődbe megy. Ez a logika egy nagy biztosító egyesület példáján már fényesen bebizonyosodott, hiszen pontosan ez történt.

A szabályozó szembe elől a garantőr hiányából adódó problémát a szavatoló tőke megléte rejti el. Azt lehet ugyanis mondani, hogy ha egy egyesületnek vesztesége van, akkor azt a szavatoló tőkéből fogják fedezni. Ezzel az a probléma, hogy a biztosító egyesületek szavatoló tőkéjével kapcsolatosan több kérdés is felvethető:

1. A legfontosabb, hogy egy tulajdonos nélküli intézménynél megkérdőjelezhető a tőkegyűjtés jogossága, illetve helyessége, hiszen annak a tőkének nem lesz gazdája. Ez méltánytalan helyzetet eredményez, hiszen míg a tőke a valaha volt összes tag befizetéséből adódott össze, addig a tőkével rendelkezők (afféle tulajdonos-félék) mindig csak az aktuális tagok. Ráadásul a tőkét az egyes tagok nem egyenlő hozzájárulásokból adták össze, de a többlet-hozzájáruláshoz nem jár többlet-jog. Ebből a szempontból a magyar pénztárak szabályozása logikus, azoknak nincs tényleges tulajdonosuk, és nincs is tőkéjük.
2. Az egyesületeknél a szavatoló tőke által nyújtott garancia nem működik jól, ugyanis az egyesületeknél – ellentétben a részvénytársaságokkal – nincs automatizmus a szavatoló tőke újratöltésére. Márpedig a szavatoló tőkének mindig rendelkezésre kell állnia, vagyis ha valamikor felhasználnak belőle, akkor azonnal újra kell tölteni azt. Ezt részvénytársaságok esetében a tulajdonosok teszik meg, lényegében azonnal (ha nem, akkor a felügyelet kivezeti a céget a piacról, amit a tu-

lajdonosoknak hagyni nem ésszerű). Egyesület esetében azonban a tagdíjakból és a nyereségből ez csak lassan jön össze, ami azt jelenti, hogy nem biztos, hogy a következő szükséghelyzet idejére az újra rendelkezésre áll. Lényegében ekkor kell a pótbefizetés. De még pótbefizetésre való kötelezés esetén is logikusabb, ha a tagság dezertál, mint befizet (a „különösen gyengeelméjű vagyok” érzést hagyva hátra azokban, akik esetleg mégis teljesítik a pótbefizetést, ami számukra ilyenkor kidobott pénz, hiszen még az egyesületet sem mentik meg vele). Vagyis a szavatoló tőke csak egy egyszeri pénzügyi sokk esetén védi meg az egyesületet, illetve akkor, ha a sokkok nem követik egymást túl gyakran. Ennek hiányában az egyesület baj esetén szinte biztosan csődbe jut.

Gyakran hangzik el biztosító-egyesületi körökben, hogy az, hogy ők nem tudják gyorsan feltölteni a tőkét, nem különbözteti meg őket a biztosító részvénytársaságoktól, mert ott sem biztos, hogy a tulajdonos be fogja tenni a hiányzó szavatoló tőkét. Ez az érvelés azonban figyelmen kívül hagyja, hogy – az egyesülettel szemben – a részvénytársaságok esetében nagyon jó esély van a cég megmentésére, hiszen:

- a ténylegesen valaki tulajdonában lévő céget van értelme megmenteni, mert ellenkező esetben elveszik az illető addigi befektetése, vagyis biztosan nagy veszteség lesz. A tulajdonos nélküli intézményt viszont nincs értelme megmenteni, mert nem a saját tulajdona veszik el, sőt igazából akkor kockáztatja a saját vagyonát, ha próbálja azt megmenti,
- ha valaki a saját tulajdonában lévő intézménybe nem tud megfelelő tőkét tenni, akkor még mindig eladhatja azt (akár nulláért) olyanak, aki értelmesnek tartja azt megmenteni. A tulajdonos nélküli intézményt viszont nem lehet eladni másnak, mert senkinek nem éri megvenni (még informálisan sem, hiszen formálisan nem is lehet).

A tulajdonos nélküiség - további problémák a biztosító egyesületekkel

A fentiekben több problémát a jelenlegi biztosító egyesületek tulajdonos-nélküiségére vezettünk vissza. Ez szinte provokálja azt a „megoldást”, hogy – a pénztárak mintájára – deklaráljuk, hogy a tagok a tulajdonosok, s máris nem tulajdonos nélküli az egyesület. Egy ilyen „megoldás” azonban szómágia, illetve a joggal való visszaélés lenne, ugyanis az egyesületeknél nem a formális/jogi hanem a tényleges/szociológiai tulajdonos hiányzik, vagyis aki tényleges tulajdonosi jogokkal rendelkezik, tehát adhatja-veheti a tulajdonát, s élvezheti az abból adódó jövedelmet.

Ugyanakkor az, hogy egy tényleges tulajdonos nélküli intézménynél van tőke, az önmagában veszélyes helyzet, lényegében egy figyelemfelhívás annak eltulajdonítására, „privatizálására”. Tehát az egyesületi forma nem csak a lehetséges csőd miatt esetenként nagyobb kockázatú forma, hanem pénzügyi siker esetén is, vagyis igazából semmilyen körülmények között nem kockázatmentes intézmény.

A fenti problémákhoz társul a modern pénzügyelmélet néhány felismerésének alkalmazása a megbízó-megbízott közötti érdekelentétről, s az ebből adódó morális kockázat leküzdésének a lehetőségeiről. Ebből a szempontból a megbízó-megbízott viszonyra a legfontosabb példa a tulajdonos-menedzsment viszony. Ha nem a tulajdonosok menedzselik a céget, akkor a tulajdonosok és a menedzsment érdeke jelentősen eltérő lehet. Ez különösen erős olyan intézményeknél, mint az egyesület, ahol ráadásul még nincs is tulajdonos. Vagyis a menedzsment lényegében ellenőrzés nélkül dolgozik. Ennek a menedzsmentnek lényegében nincs mit veszítenie (nem a saját tőkéjét veszíti el), viszont a cég által elért nyereséget könnyen a magáévá teheti. Ez önmagában is problematikus helyzet, de felügyeleti szempontból még problematikusabb, hogy a kifizető-függvénye konvex lesz, ami egyértelműen hazardírozásra készíti. Ennek eredményeként ugyan mind a nyereség, mind a veszteség valószínűsége nagyobb lesz, de mivel a veszteség nem érinti őt, ezért megéri neki a nagyobb nyereség érdekében a pénzügyi felelőtlenség. Ebből adódó egyik szociológiai jellegű következtetés, hogy ilyen intézményi forma vezetésére a hazardírozó típusú vezetők nagyobb eséllyel választódnak ki.

A szabályozási problémák vélelmezett oka

A fentiek alapján tehát a magyar biztosító egyesületek szabályozása problematikus. Kérdésként vetődik fel, hogy ennek mi az oka? Úgy tűnik, hogy ez részben egyszerű szakmai hibára vezethető vissza, vagyis a szabályozás megalkotói nem is ismerték fel azt, hogy egyáltalán vannak garantóri sémák, s a profitérdekeltségi séma nem működik automatikusan. Több jel utal ugyanis arra, hogy – annak ellenére, hogy a biztosító egyesületnek formálisan sincs tulajdonosa (tehát elvileg még a tagok sem tulajdonosai) és deklaráltan non-profit intézmény (amiben, a tulajdonosnélküiségre tekintettel van bizonyos logika) – a szabályozás itt is érvényesnek veszi a profitérdekeltségi sémának megfelelő érdekeltséget. Magyarán a magyar szabályozás nem igazán ismerte fel, hogy van másfajta garantóri séma is, mint a profitérdekeltségi, illetve sokáig nem ismerte fel, hogy az eleve nem működik bizonyos feltételek (tényleges tulajdonos és az ezzel összefüggő profitérdekeltség) hiányában. Ezt igazából még a pénztárakra is el lehet mondani, ugyanis a szabályozásukban több jel is utal rá (mind a – mindkét fajta – nyugdíjpénztárnál, mind az egészségpénztárnál), hogy létrehozóik alkalmasnak tartották őket, garanciát tartalmazó termékek nyújtására is. Az ilyen utalásokat csak menet közben gyomlázták ki a pénztárak szabályozásából, az utolsó ilyen, az életjáradék nyújtásának tilalma épp folyamatban van. Vagyis a pénztári szabályozás relatív konzisztenciája csak folyamatosan teremtődött meg, s lényegében azon a „szerencsén” alapult, hogy eddigi főtermékük, a DC típusú nyugdíjszámla vezetése lényege szerint a „nincs garancia” sémába tartozik, s emiatt – a tevékenység lényeges korlátozása nélkül – eddig le lehetett nyesni a másfajta termékeket.

A szabályozási hibákhoz valószínűleg hozzájárult az intézmény neve, s az ebből a névből levont téves következtetés. A magyar biztosító egyesületnek megfelelő intézmény angolul „mutual”, s a többi indoeurópai nyelven is ennek valamely változata szerepel. Ennek szó szerinti változata a „kölsönösségi biztosító”. (Érdekes módon az önkéntes pénztárak nevében benne is van a „kölsönös” szó.) Ez a kifejezés ismert a magyar szaknyelvben, azonban úgy tűnik, hogy korábban valamiért a biztosító egyesület kifejezés terjedt el. Egy 1940-es, a Teleki kormány által kibocsátott, 4.070 számú miniszterelnöki rendeletet ilyen néven szabályozta – egyébként szakmailag nagyon helyesen – a kölcsönösségi biztosítókat. Aztán ez a szabályozás elfelejtődött, s a rendszerváltás után a

hagyományos, de igazából nem pontos névből azt a problémás következtetést vonták le, hogy a biztosító egyesület az egyesülési törvény hatálya alá kell, hogy tartozzék. Ráadásul erre még van nemzetközi (francia) példa is. Ez kétségtelenül sokkal kényelmesebb megoldás, mint külön szabályozást alkotni a kölcsönösségi biztosítóknak. (Franciaországban például van ilyen külön szabályozás.) Ugyanakkor azonban megkérdőjelezhető, hogy a biztosító egyesületeket valóban a pártokkal és a sportegyesületekkel együtt kell-e szabályozni, s erősen megkérdőjelezhető, hogy a biztosító egyesületek valóban osztoznak-e a többi egyesülettel abban az általános tulajdonságban, hogy nem végeznek gazdasági tevékenységet?

Mivel a szabályozás nem ismerte fel, hogy az egyesületeknek nincs tulajdonosuk, illetve, hogy a tulajdonos-nélküliségnek vannak logikus következményei, ezért a tulajdonosokkal bíró intézmények mintájára szabályozták a biztosító egyesületeket. Ebből számos paradox következmény adódott, amelyeket (tőke, tulajdonos nélkül; garantőr hiánya, szavatoló tőke újratöltése, stb.) fentebb elemeztünk.

A PROBLÉMÁK MEGOLDÁSÁNAK LEHETSÉGES ÚTJAI

A fenti elemzés alapján adódik néhány – pozitív és negatív - következtetés.

Negatív következtetésként adódik, hogy a problémákat nem intézmények megszüntetésével kell orvosolni. A biztosító egyesületek többsége nagyon fontos és hasznos funkciót tölt be, amelyek szervezetét sokan, hosszú időn keresztül építették fel. Nem lenne célszerű ezeket az intézményeket sem felszámolni, sem a beléjük vetett bizalmat indokolatlanul megrengetni. A fenti problémákat azonban a szabályozás módosításával, illetve a meglévő egyesületek átalakításával kell orvosolni (beleértve azt is, hogy új intézmények már csak az új szabályok bázisán alakulhatnak).

Pozitív következtetésként adódik, hogy:

- minden pénzügyi intézményt egyértelműen be kell sorolni valamely (rendszeresen használható, s a gyakorlatban sem problematikus) végső garantőr séma hatálya alá,
- a tulajdonos nélkülség konzekvenciáit (tőke hiánya) le kell vonni,
- célszerű, ha az egyesülési törvény hatálya alól kiveszünk minden pénzügyi intézményt (ennek következményeként nem használjuk az „egyesület” szót intézményi formaként)
- az egyesületi forma helyett célszerű lenne bevezetni a kölcsönösségi biztosító formát (annak átfogó szabályozásával), de csak a kifejezetten kicsi taglétszámú biztosítók számára, lényegében felosztó-kirovó alapon (vagyis a „lenyeljük a veszteséget” séma alapján). A függelékben alább kiemeljük a két forma – fentebb elemzett – különbségeit.
- a kölcsönösségi biztosítóknak célszerű, mind a taglétszámukat, mind díjbevételeket tekintve felső korlátot szabni, s kötelezővé tenni, hogy e fölött át kell alakulniuk más formává (szövetkezetté vagy részvénytársasággá), s a törvény definiálná az átalakulás szabályait is (jelenleg nem léteznek ilyen szabályok). A meglévő kis (elsősorban mezőgazdasági) egyesületeket a törvény lényegében átdefiniálná kölcsönösségi biztosítókká.
- a kölcsönösségi biztosítók számára – kivéve a még át nem alakult, nagy egyesületekből alakult kölcsönösségi biztosítókat - nem lenne tőkekövetelmény (vagyis a jelenlegi kis egyesületek számára a szabályozás megszüntetné a meglévő tőkekövetelményt - ami tényleges tulajdonos nélküli szervezeteknél nem logikus elvárás).
- a kölcsönösségi biztosítók tevékenységüket nem terjeszthetnék ki minden biztosítási ágazatra, leginkább a felelősségbiztosítás lenne számukra tiltott tevékenység (kivéve – átmenetileg – a jelenleg működő nagy felelősségbiztosító egyesületekből alakult kölcsönösségi biztosítókat).
- meglévő nagy egyesületek (amelyek szintén átdefiniálnának kölcsönösségi biztosítóvá) számára valamilyen időtartamon belüli, vagy valamilyen feltételhez (például szavatoló tőke mértékéhez) kötött átalakulást írának elő (bizonyos értelemben az előbbi átalakulási szabályok alkalmazásaként) részvénytársasággá vagy szövetkezetté. (A szövetkezeti formával kapcsolatos aggályokat a szabályozás kidolgozása során szintén mérlegelni kell.)
- az átalakuló nagy egyesületek (tényleges) tulajdonosai a jelenlegi tagok lennének.

FÜGGELÉK: A JELENLEGI BIZTOSÍTÓ EGYESÜLETI ÉS A JAVASOLT KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓI FORMA FŐBB ELTÉRÉSEI

	Egyesület	Kölcsönösségi biztosító
Tulajdonos	ügyfél = tulajdonos	ügyfél = tulajdonos
Profitorientáció	non-profit	non-profit
Működési elv	formálisan nem felosztó-kirovó	formálisan is felosztó-kirovó
Tőke	van	nincs
Szabályozás	egyesületi törvény hatálya alatt	külön szabályozásban
Méret	korlátlan	maximált taglétszám és díjbevétele
Művelt ágak	minden biztosítási ágazat	csak bizonyos ágazatok
Ügyfélnek adott garanciák	lehetségesek	tiltottak

A CEBS sajtóközleménye a 2010. évi európai uniós stressz-teszt eredményéről

A CEBS az EU Pénzügyminiszterek Tanácsától (ECOFIN) kapott megbízás alapján az Európai Központi Bank (EKB), az Európai Bizottság és a nemzeti felügyeleti hatóságok közreműködésével hajtotta végre a második európai szintű stressztesztet.

A 2010. évi teszt átfogó célja az volt, hogy megvizsgálják az európai bankrendszernek a lehetséges negatív gazdasági fejleményekkel szembeni ellenálló képességét, valamint felmérjék, hogy a tesztben résztvevő bankok mennyire képesek a hitel- és piaci kockázatokkal (beleértve a szuverén kockázatot) kapcsolatos esetleges sokkot tolerálni.

A tesztben 91 bank vett részt, ami az összes eszközérték alapján a bankszektor mintegy 65%-át jelenti. A tesztben 20 EU tagállam nemzeti felügyeleti szerve is közreműködött. A komoly feltételezéseken alapuló tesztet 2 év távlatában, 2011 végéig végzik. A stresszteszt elsősorban a hitel- és piaci kockázatokra irányul, beleértve az európai külföldi államadóssággal kapcsolatos kitétségeket. A CEBS koordinálta a tesztet, illetve széles körű keresztellenőrzések során vizsgálta az eredményt, amelyet szigorú szakmai ellenőrzés alá vetettek a konzisztencia és az összehasonlíthatóság biztosítása érdekében.

A jelentés részleteket közöl a lehetséges forgatókönyvekkel, metodológiákkal, és a stresszteszt összesített eredményével kapcsolatosan.

Összesítve a teljes kár és üzleti veszteség pesszimista forgatókönyv és további szuverén sokk esetén elérheti az 566 milliárd eurót a 2010-2011 közötti időszakban.

Az összesített alapvető tőke megfelelési mutató, amely a bankok sokknak való ellenálló képességének általános mértékegysége, pesszimista forgatókönyv esetén a 2009. évi 10,3%-ról 2011 végére 9,2%-ra csökkenne (a jelenlegi 4%-os szabályozási minimummal és a teszthez meghatározott 6%-os küszöbértékkel összehasonlítva). Az összesített eredmény részben a folyamatos állami támogatásra való utaltság függvénye a tesztben részt vevő intézmények közül jelenleg 38 esetben.

Az összesített alapvető tőke megfelelési mutató magában foglalja a 2010. július 1-ig folyósított kb. 197 milliárd euró értékű állami tőketámogatást is, amely az összesített alapvető tőke megfelelési mutató 1,2 százalékpontját teszi ki.

A szuverén sokk után a pesszimista forgatókönyv eredményeképpen 7 bank esetében az alapvető tőke megfelelési mutató 6% alá csökkenne.

A 6%-os küszöbérték kizárólag ezen stresszteszt céljából szolgál viszonyítási alapként. Ezt a küszöbértéket semmiképpen nem szabad szabályozási minimumnak tekinteni. Az Európai Unióban az összes felügyelt bank esetében a szabályozási minimum 4% az alapvető tőkét illetően.

Ami azokat az intézményeket illeti, amelyek nem érték el a stresszteszthez beállított küszöbértéket, ezekkel a bankokkal az illetékes nemzeti felügyeletnek szoros kapcsolatban állnak a teszt eredményének és a következmények felmérése céljából, különös tekintettel az újratőkésítés szükségességére vonatkozóan.

Szükség esetén az egyes bankok eredményeit és az utóintézkedésekről szóló kimutatásokat a tesztben résztvevő bankok és/vagy az érintett nemzeti felügyeletnek rendelkezésre bocsátják.

Tekintettel azon piaci körülményekre, melyek közt a bankok jelenleg működnek, kiemelten támogatjuk a teszt átláthatóságát. Ezért üdvözljük a bankok egyéni eredményeinek közzétételét, különös tekintettel a tőkepozíciót és a pesszimista forgatókönyv szerinti veszteségbecslést, valamint a bankokra vonatkozóan az uniós és EGT központi és helyi államadósságnak való kitétséggel kapcsolatos részletes információkat.

A CEBS a 91 bank egyéni eredményeinek összesítését, országonként csoportosítva ezen a weboldalon közép-európai nyári idő szerint 18:30-kor (brit nyári idő szerint 17:30 BST) teszi közzé. A résztvevő nemzeti felügyeletnek honlapjainak hivatkozásait ugyanabban az időpontban fogjuk aktiválni.

[A CEBS 2010. július 23-i sajtóközleménye](#)

A CESR változtatásokat javasol a MiFID-re vonatkozóan az értékpapírpiacok működésének, az átláthatóságnak és a befektetővédelemnek az előmozdítása érdekében

Az Európai Értékpapír Szabályozók Bizottsága (CESR) nyilvánosságra hozta az Európai Bizottság (Bizottság) részére készített technikai tanácsok első sorozatát a pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelv (MiFID) módosítását illetően, amely 2007 novemberében lépett hatályba. Ebben a közleményben szerepelnek a CESR részvénypiacokkal (hiv. CESR/10-802), a nem részvénypiacok átláthatóságával (hiv. CESR/10-799), a tranzakciók bejelentésével (hiv. CESR/10-808), a befektetővédelemmel és közvetítőkkel (hiv. CESR/10-859) kapcsolatos javaslatai, valamint további információk kérésére adott válaszok, amelyek a MiFID azon módosításával kapcsolatosak, amelyet a Bizottság a CESR részére 2010 márciusában mutatott be (hiv. CESR/10-860).

[A CESR 2010. július 29-i sajtóközleménye](#)

A CEIOPS új alelnököt és igazgatósági tagokat választ

Az Európai Biztosítási és Foglalkoztatói Nyugdíjpénztári Felügyelet Bizottsága (CEIOPS) két új igazgatósági tagot választott, a választás a következő két személyre esett: Bill Galvin (Egyesült Királyság, TPR) és Damian Jaworski (Lengyelország, KNF).

Ugyanezen alkalommal Joanne Kellermann (Hollandia, DNB) választották a CEIOPS alelnökévé mandátumának hátralevő idejére.

A tisztújítást követően a CEIOPS igazgatóságának jelenlegi összetétele a következő:

- Gabriel Bernardino, elnök (Portugália, ISP)
- Joanne Kellermann, alelnök (Hollandia, DNB)
- Bill Galvin (Egyesült Királyság, TPR)
- Damian Jaworski (Lengyelország, KNF)
- Flavia Mazzarella (Olaszország, ISVAP)
- Kaido Tropp (Észtország, FSA)

HÁTTÉR

A CEIOPS igazgatósága többek közt a biztosítási és foglalkoztatói nyugdíjpénztári felügyelet határozatainak végrehajtásáért, az egyes pénzügyi évekre vonatkozó költségvetés elkészítéséért, az éves jelentés összeállításáért és az Európai Unió politikai intézményeinek való jelentéskészítéséért felelős.

[A CEIOPS 2010. július 2-i sajtóközleménye](#)

Pénzpiaci állásfoglalások

[pénzpiaci állásfoglalások](#)

Tőkepiaci állásfoglalások

[tőkepiaci állásfoglalások](#)

Pénztári állásfoglalások

[pénztári állásfoglalások](#)

Biztosítási állásfoglalások

[biztosítási állásfoglalások](#)

A PSZÁF Hírlevéllel, a benne szereplő információkkal kapcsolatos kérdésével, észrevételével keresse Binder István sajtósóvivőt a 489-9235-os telefonszámon vagy a binder.istvan@pszaf.hu elektronikus postacímen. Amennyiben szeretné, hogy hírlevelünk minden hónapban automatikusan megérkezzen az Ön e-mail címére, regisztráljon a Felügyelet honlapján (www.pszaf.hu). Szerkeszti a Szerkesztőbizottság
© Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete